

Yrkande

2022-04-01

Ärende nr: 2.1.8

Yrkande angående – Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med socialnämnd Centrum, Sydväst, Hisingen och Nordost upprätta ett lånesystem där socialnämnderna lägger ut för högst två månadshyror för att undvika att invånare utan barn eller socialpsykiatrisk problematik förlorar en bostad med förstahandskontrakt
2. Socialnämnderna ska därefter vara behjälpliga med en återbetalningsplan och så småningom kunna utkräva en återbetalning av utlägg för dessa två månadshyror.
3. Efter två månader upphör socialnämnderna med denna hjälp riktad mot människor utan barn och utan bekräftad socialpsykiatrisk problematik.

Yrkandet

Det förbluffar Sverigedemokraterna att berörda nämnder inte försöker få fram tydliga beräkningar och kalkyler, innan man är beredd att sätta en ny riktlinje med utökade insatser som framöver ska gälla alla stadens invånare som riskerar avhysning. I dagsläget saknas statistik över hur stor andel av de hyresgäster som berörs av en underrättelse och som blir aktuella för ett förebyggande arbete.

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlagen förebygga att personer som riskerar att avhysas inte förlorar sin bostad samt bistå vederbörande om så ändå skulle ske. Detta innebär inte att socialtjänsten har skyldighet att tillhandahålla bostäder till alla bostadslösa, men däremot att försöka förhindra att människor förlorar ett existerande boende, särskilt när det gäller familjer med barn

Vi instämmer inte med stadsledningskontorets bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd. Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

När en person har en socialpsykiatrisk problematik och behöver stöd i hemmet är det också viktigt att insatser som bostöd ges i förebyggande syfte för att undvika ekonomisk hyresskuld.

Med dessa undantag måste egenförsörjning ändå vara normen för att kunna få behålla en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller

bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden. Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

En utvidgning av målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer. Det leder till ökade kostnader, som tex stärkt bemanning. Kostnaden är svår att bedöma ur ett hela staden-perspektiv och förutsättningarna ser olika ut inom olika nämnder. Inga beräkningar har gjorts på möjliga kostnader, vilket är riskabelt för stadens ekonomi.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2022-04-01

2.1.8

Tilläggsyrkande angående - Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnden Centrum, Socialnämnden Hisingen, Socialnämnden Nordost och Socialnämnden Sydväst får i uppdrag att utveckla det uppsökande arbetet samt förstärka bemanningen i arbetet med att förebygga avhysningar utifrån den nya riktlinjen. För detta ändamål avsätts 2 mnkr från det budgeterade resultatet för 2022 i en kommuncentral pott för avrop från nämnderna.

I kommunstyrelsen:

2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i budgetunderlaget för 2023 inkludera en post om ett utökat arbete med att förebygga avhysningar.

Yrkandet

Bostad är både en rättighet och en grundläggande trygghet för människor. Sedan 2007 finns en nollvision i Sverige gällande vräkningar av barn. Kommunerna har en helt avgörande roll för att nå nollvisionen, genom att förebygga och förhindra att barn och barnfamiljer blir avhysta. Det är positivt att Göteborgs stads riktlinje för att förebygga avhysningar nu även ska omfatta fler än endast barnfamiljer. Ett aktivt arbete med att förebygga avhysningar är en viktig del i arbetet mot hemlöshet och social utsatthet. Det är en viktig förebyggande insats som kan leda till stora fördelar för både den enskilda och för Göteborgs stad som helhet.

Men planer och riktlinjer måste omsättas till handling. Att förebygga och förhindra avhysningar kräver att bland annat socialnämnderna har tillräckliga resurser för att utföra vräkningsförebyggande arbete, och erbjuda individer nödvändigt stöd i vardagen för att undvika att avhysning blir aktuellt igen.

Två av socialnämnderna anger att den nya riktlinjen innebär en ambitionshöjning, och stadsledningskontorets uppskattade behov av förstärkt bemanning beräknad på hela staden anger att det skulle behövas 4-6 tjänster. För att ge socialnämnderna rätt förutsättningar att utföra arbetet enligt riktlinjen utan att behöva ta resurser från annan verksamhet inom nämnderna bör resurser tillföras. Eftersom behoven per nämnd är något svåra att beräkna på förhand bör en kommuncentral pott motsvarande 6 tjänster för andra halvåret av 2022 avsättas, för att socialnämnderna ska kunna avropa medel efter att varje nämnds specifika behov av resurstillskott klargjorts. Dessa tjänster bör också inkluderas i budgetarbetet för 2023 för att säkerställa att arbetet kan fortsätta långsiktigt.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-09

Diarienummer 0727/21

Handläggare

Britta Timan, Lisa Jacobson Flöhr

Telefon: 031-368 04 56, 031-368 03 59

E-post: britta.timan@stadshuset.goteborg.se,lisa.jacobson.flohr@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar, i enlighet med bilaga 14 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.

Sammanfattning

Sedan 2012 finns en riktlinje för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. I Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020-2022 har stadsledningskontoret fått i uppdrag att ta fram en riktlinje som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart hushåll med barn.

Ett förslag till reviderad riktlinje arbetades fram där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. Förslaget remitterades till berörda nämnder och styrelser för synpunktsinhämtning. Samtliga nämnder och styrelser tillstyrkte förslaget och vissa synpunkter och förslag till förbättringar har lyfts fram. Utifrån dessa reviderades och förtydligades förslaget till ny riktlinje.

Stadsledningskontoret överlämnade förslag om revidering av riktlinjen till kommunstyrelsens 2021-11-24. Vid kommunstyrelsens sammanträde 2021-12-01 § 941, återremitterades ärendet till stadsledningskontoret med uppdraget att återkomma till kommunstyrelsen med en fördjupning av den ekonomiska dimensionen samt konsekvenserna av utökandet av riktlinjen för socialnämnderna, samt att redogöra för vilka grupper som har störst behov av arbetet med att förebygga avhysningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I arbetet med Göteborgs Stads plan mot hemlöshet har ekonomiska konsekvenser vid genomförande av planens aktiviteter beaktats. Utgångspunkten för de åtgärder som föreslogs i planen är att dessa är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt.

En utvidgning av riktlinjens målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer. Det skulle kunna innebära vissa ökade kostnader, främst i form av en stärkt bemanning. Denna kostnad är dock svår att beräkna. Behovet av en stärkt bemanning är svår att bedöma ur ett hela staden-perspektiv. Förutsättningarna ser olika ut inom olika nämnder och två av fyra socialnämnder

bedömer i sina yttranden att riktlinjen kommer att innebära en ambitionshöjning avseende det uppsökande arbetet. Dessa nämnder ser en risk i att det kan behövas mer resurser för att klara ett utökat vräkningsförebyggande arbete. Nämnderna anger dock att det är svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna och gör inga beräkningar på möjliga kostnader.

Enligt verksamhetsstatistik hämtad från Treserva mottog socialförvaltningarna i Göteborgs Stad 2021 cirka 2 450 underrättelser från fastighetsägare om hyresskulder eller störningar i boendet som kunde leda till en avhysning. Underrättelserna avsåg cirka 1 630 hyresgäster. Ett flertal av dessa antas kunna lösa sin situation på egen hand. Det saknas statistik över hur stor andel av de hyresgäster som berörs av en underrättelse som blir aktuella för ett förebyggande arbete.

I Göteborg under 2021 verkställdes enligt Kronofogden 170 avhysningar där 22 barn drabbades. Före pandemin 2019 var verkställigheten 142 avhysningar där 18 barn drabbades. Ungefär 10 procent av hyresgästerna som berörs av en underrättelse blir således avhysta från sin lägenhet.

Göteborgs Stad har mellan 2018 och 2021 årligen erhållit cirka 6,1 miljoner kronor i statsbidrag för att förstärka stadens arbete med att motverka hemlöshet. Syftet med statsbidraget var att förbättra situationen för akut hemlösa kvinnor och män. Medlen kunde även användas till att förstärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. En viss del av summan avsattes för boenderådgivning och vräkningsförebyggande arbete i socialnämnderna och i fastighetsnämnden. Från och med 2022 upphörde statsbidraget.

Utifrån ovanstående görs antagandet att det ur ett hela staden-perspektiv kan vara frågan om en resursförstärkning motsvarande totalt cirka fyra till sex heltidstjänster. Samtidigt kan det antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd med motsvarande belopp. Flertalet av de hyresgäster som idag blir avhysta kan antas ha behov av insatser från socialtjänsten, exempelvis i form av boende med stöd. De vanligaste riskgrupperna när det gäller avhysning och hemlöshet är individer med missbruk och/eller psykiska funktionsnedsättningar och psykisk sjukdom. Med ett förbättrat förebyggande arbete finns ökade förutsättningar att ge tidigt stöd till berörda individer för att förhindra att en avhysning verkställs.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att bli avhyst från sitt boende skapar en stor risk för hemlöshet och leder till en drastiskt försvagad position på bostadsmarknaden. Personer som en gång blivit avhysta har mycket svårt att komma tillbaka in på bostadsmarknaden.

Alla barn som bor i Sverige har, enligt barnkonventionen, rätt till en skälig levnadsstandard som kan tillgodose deras ”fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling” (artikel 27). Även barnfamiljer berörs av avhysningar och en osäker boendesituation har negativ inverkan på bland annat barns trygghet, skolgång och

utbildningsresultat. Hemlösa barnfamiljer blir ofta placerade på olika typer av tillfälliga boenden men kan även bo inom den sekundära eller svarta bostadsmarknaden. Det finns även barn och föräldrar som bor tillfälligt hos släktingar eller vänner. Avhysningar innebär att redan utsatta familjer utsätts för stora påfrestningar som kan komma att följa barnen under lång tid.

Kommunerna har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet. Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller att ge stöd till personer och familjer i samband med en avhysning samt att följa upp situationen efter avhysningen. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att följa upp berörda barns situation. De senaste åren har det skett en verksamhetsutveckling och ökad samverkan med hyresvärdarna utifrån nu gällande riktlinje. Arbetet med att förebygga avhysningar är fortfarande ett utvecklingsområde och en ny reviderad riktlinje förväntas kunna bidra till en fördjupad samverkan mellan berörda parter.

De individer som främst kommer att beröras av ett förändrat arbetssätt är personer i eller med långvarig arbetslöshet, missbruksproblem, skuldproblem, spelberoende, psykisk eller fysisk ohälsa, demenssjukdom, familjevåld, långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, tidigare hyresskulder eller tidigare hot om avhysning. De hushåll som befinner sig i farozonen för att bli avhysta har ofta svaga nätverk och små ekonomiska ramar.

Enligt Socialstyrelsen är personer med missbruksproblem en riskgrupp när det gäller avhysning och hemlöshet. Ytterligare en riskgrupp är personer med psykiska funktionsnedsättningar som ofta har en utsatt situation i samhället. Många lever i ekonomisk utsatthet, social isolering och exkludering. Personer med erfarenhet av psykiatrisk slutenvård är överrepresenterade bland dem som har blivit avhysta. Personer med försörjningsproblem som under en längre tid lever under knappa ekonomiska omständigheter kan ha svårt att få vardagsekonomin att gå ihop och problem kan uppstå med att betala hyran. Våld i nära relation är en anledning till att personer blir uppsagda från bostaden på grund av störningar eller hyresskulder. Kvinnor som utsätts för våld i nära relationer under lång tid får ofta svårt att försörja sig genom arbete på grund av skador från våldet. Kvinnor som bryter upp från en våldsam relation kan även efter separationen vara fortsatt utsatta för ekonomiskt förtryck och hot om våld. De kan även utsättas för sabotage och störningar från sin före detta partner som kan medföra grund för uppsägning.

Socialstyrelsen framhåller att andelen personer som är 65 år och äldre ökar bland de som blir avhysta från sin bostad. Detta kan behöva uppmärksammas då det till exempel kan handla om personer som har drabbats av begynnande demens. Sjukdomen kan bland annat leda till en oförmåga att betala räkningar, även om ekonomiska medel finns. En annan konsekvens av sjukdomen kan vara att hyresgästen inte längre klarar av att sköta sin bostad så att sanitära olägenheter uppstår. En annan riskgrupp är äldre med låga pensioner som inte klarar av hyreshöjningar i samband med omfattande renoveringar.

I Göteborg är missbruks- och beroendeproblem eller psykisk ohälsa samt arbetslöshet/ingen stadigvarande inkomst de främsta orsakerna till hemlöshet. Majoriteten är ensamhushåll och män.¹

Samverkan

Information om ärendet har lämnats vid CSG i maj 2021. Fördjupad dialog och samverkan sker i CSG 2021-10-07 respektive 2021-10-21.

Bilagor

1. Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2021-12-01 § 941
2. Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2021-06-16 § 522
3. Socialnämnd Centrums handlingar 2021-09-21, § 249
4. Socialnämnd Hisingens handlingar 2021-09-21, § 224
5. Socialnämnd Nordosts handlingar 2021-09-21, § 324
6. Socialnämnd Sydvästs handlingar 2021-09-22, § 234
7. Äldre samt vård- och omsorgsnämndens handlingar 2021-09-21, § 232
8. Nämnden för funktionsstöds handlingar 2021-09-22, § 177
9. Fastighetsnämndens handlingar 2021-09-20, § 213
10. Nämnden för konsument- och medborgarservice handlingar 2021-09-22, § 80
11. Förvaltnings AB Framtidens handlingar 2021-09-09, § 13e
12. Samverkansprotokoll från CSG 2021-10-21
13. Nuvarande riktlinje: Riktlinje för att förebygga avhysningar av hushåll med barn
14. Förslag till reviderad riktlinje: Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

¹ GÖTEBORGS STAD Hemlösa och utestängda från bostadsmarknaden april 2021 (Fastighetskontoret 2021-06-14)

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 § 24 om ny plan mot hemlöshet 2020-2022. I planen får kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med medverkande parter, ta fram en riktlinje som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas, inte endast för hushåll med barn. Riktlinjen ska antas av kommunfullmäktige under planperioden.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinje för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Riktlinjen omfattar enbart hushåll med barn som har en lägenhet med förstahandskontrakt då reglerna i hyreslagen² om hyresrättens förverkande enbart avser förhållandet mellan hyresvärden och förstahandshyresgästen. Avhysning är den juridiskt korrekta termen för ordet ”vräkning” som ofta används i vardagligt tal. Begreppet ”vräkning” togs bort ur lagstiftningen (Utsökningsbalken) 1981.

2020 antog kommunfullmäktige en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta utvidga riktlinjen till att omfatta alla hushåll med förstahandskontrakt som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Stadsledningskontoret överlämnade förslag om revidering av riktlinjen utifrån remissinstansernas synpunkter, till kommunstyrelsen 2021-11-24. Vid kommunstyrelsens sammanträde 2021-12-01 § 941, återremitterades ärendet till stadsledningskontoret med uppdraget att återkomma till kommunstyrelsen med en fördjupning av den ekonomiska dimensionen samt konsekvenserna av utökandet av riktlinjen för socialnämnderna, samt att redogöra för vilka grupper som har störst behov av arbetet med att förebygga avhysningar.

Samtliga bolag inom Förvaltnings AB Framtiden arbetar förebyggande mot avhysning, men arbetet är organiserat på olika sätt. Störningsjouren hanterar en del av arbetet med att förebygga avhysningar när det gäller störningsärenden och hyresskulder medan vissa bolag och distrikt i koncernen hanterar störningar och skulder internt. De kommunala bostadsföretagen utgår från stadens riktlinjer för att förhindra avhysning av barnfamiljer.

I hemlöshetsplanen beskrivs att arbetet med att förebygga avhysningar organiseras på olika sätt i socialförvaltningarna och nivå och kvalitet i arbetet skiljer sig åt. I vissa förvaltningar ingår det vräkningsförebyggande arbetet som en del i den ordinarie verksamheten medan andra har anställt särskild personal som arbetar riktat mot hyresvärdar och enskilda personer för att hitta lösningar vid risk för avhysning. Oavsett hur förvaltningarna organiserat arbetet underlättas arbetet av att det finns en tydlig kontaktväg till socialtjänsten när det gäller risk för avhysning, exempelvis via en funktionsbrevlåda eller ett direktnummer. Det är viktigt att samverkansparter och allmänhet får kontakt med rätt instans inom socialtjänsten inom rimlig tid.

Arbetsprocess och tidsplan

I samverkan med representanter för socialnämnderna och fastighetsnämnden har ett förslag till reviderad riktlinje arbetats fram. Kommunstyrelsen fattade 2021-06-16 beslut om att remittera stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och förslag till reviderad riktlinje

² Jordabalken kapitel 12

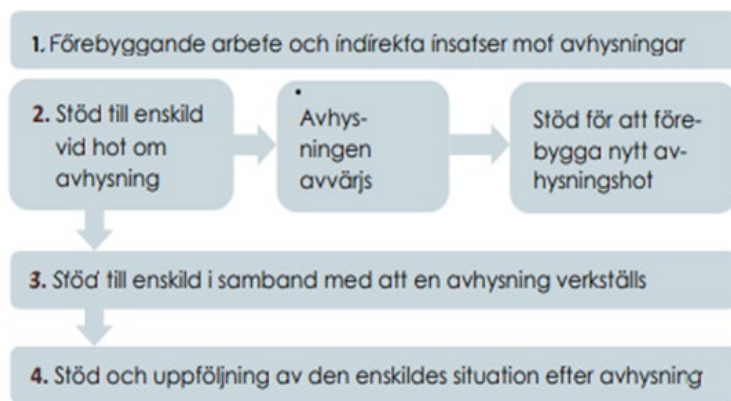
för arbetet med att förebygga avhysningar till socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, fastighetsnämnden, nämnden för konsument- och medborgarservice och Förvaltnings AB Framtiden, för yttrande. Sista svarsdag var 2021-09-29.

Enligt uppdraget i stadens plan mot hemlöshet ska riktlinjen fastställas i kommunfullmäktige under planperioden (2020–2022).

Föreslagna förändringar

Målgruppen har i enlighet med uppdraget utvidgats till att gälla samtliga hushåll, i övrigt föreslås inga större förändringar. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. En tydligare uppdelning utifrån facknämndernas respektive ansvar har gjorts. En årlig uppföljning sker av stadens hemlöshetsplan varför stycket om uppföljning strukits i förslaget till riktlinje.

Riktlinjen utgår från Socialstyrelsens processbeskrivning (punkt 1 och 2) samt vägledningen Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar.

Källa: Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar

I riktlinjen har vikten av samordning förtydligats och ett aktivt förhållningssätt betonats. Riktlinjen beskriver också möjliga insatser och har en koppling till verksamheternas kommande handbok inom området.

Remissinstansernas yttranden

Socialnämnd Centrum
Tillstyrker

Socialnämnd Centrum ställer sig positiv till förslaget till ny riktlinje. Nämnden menar att förslaget innebär en ambitionshöjning avseende ett aktivt uppsökande arbete av personer som till exempel inte har förutsättningar eller förmåga att ta emot stöd, för att försöka förmå och motivera personen att söka och ta emot hjälp. Det är svårt att bedöma den ekonomiska dimensionen i ambitionshöjningen, men nämnden ser en risk i att det kan komma att behövas fler resurser för att möta upp ett utökat vråkningsförebyggande arbete.

Socialnämnd Hisingen
Tillstyrker

Nämnden framhåller att genom att bredda målgrupperna och förtydliga ansvarsområdena mellan olika styrelser och förvaltningar i reviderat förslag till riktlinjen, skapas bättre förutsättningar för samverkan och ett aktivt förebyggande arbete i staden. Nämnden bedömer sammantaget att revideringen av riktlinjen bidrar till positiv utveckling i det förebyggande arbetet gällande avhysningar.

Socialnämnd Nordost

Tillstyrker

Socialnämnd Nordost ställer sig positiv till förslaget till ny riktlinje. Nämnden anser att förslaget innebär en ambitionshöjning avseende ett aktivt uppsökande arbete av personer som till exempel inte önskar kontakt med socialtjänsten, att försöka förmå och motivera personen att söka och ta emot hjälp. Det är svårt att bedöma den ekonomiska dimensionen i ambitionshöjningen men nämnden ser en trolig konsekvens om ökat behov av fler resurser för att möta upp ett utökat vräkningsförebyggande arbete.

Nämnden beskriver också att riktlinjen går att läsas som att lösandet av en eventuell hyresskuld löser en persons samtliga bekymmer. Många personer som riskerar avhysning har dock komplexa behov och en avvärd avhysning löser endast boendesituationen för tillfället. Det är inte ovanligt att en person tackar ja till insats såsom boendestöd för att undvika avhysning men tar sedan aldrig emot stödinsatserna i hemmet. En hyresskuld är ofta symptom på något annat och för att nå en långsiktig hållbar lösning kan socialnämnden behöva rikta in sig på de primära behoven. Nämnden önskar att detta på något sätt synliggörs i riktlinjen.

Nämnden är tveksam till skrivningen om att bevilja personer som riskerar avhysning biståndet förmedling. Biståndet är tänkt som ett tillfälligt stöd i avvaktan på annat stöd såsom god man eller förvaltare för personer som inte kan sörja för egen person. Att stadens försörjningsstödsenheter skulle betala räkningar åt brukare långsiktigt enbart till följd av hyresskuld anser nämnden inte vara förenligt med socialtjänstlagens portalparagraf.

Socialnämnd Sydväst

Tillstyrker

Nämnden önskar ytterligare vägledning i riktlinjen kring hur sekretessfrågan ska hanteras mellan nämnderna. Nämnden anser också att stycket på sida 6 som inleds med ”enligt 11 kap 1 § Sol” är överflödigt i sammanhanget, eftersom det inte kommer att vara aktuellt i dessa ärenden.

Nämnden önskar också klargörande kring vilket ansvar som socialtjänsten har efter att ett hushåll blivit uppsagt/avhyst. I riktlinjen berörs enbart det förebyggande arbetet, det vill säga fram tills att ett hushåll avhyses. Det finns även ett behov av att klargöra vilket ansvar som vilar på socialtjänsten efter att en avhysning har skett. I stadens handbok som är under omarbetning finns förslag på att socialtjänsten ska ta reda på vart människor tar vägen efter uppsägning av kontrakt/avhysning samt erbjuda uppföljande kontakter. Nämndens bedömning är att det skulle vara ett omöjligt uppdrag och kräva stora resurser.

Nämnden anser att det behöver tydliggöras i riktlinjen att den enbart riktas till att förebygga avhysningar för hushåll med förstahandskontrakt. Detta finns angett i

syftesbeskrivningen i början av riktlinjen, men kan behöva tydliggöras ytterligare då det i bakgrunden beskrivs omfatta alla hushåll som riskerar att avhysas.

Nämnden för funktionsstöd

Tillstyrker

Nämnden för funktionsstöd önskar att begreppen ”avhysning” och ”vräkning” definieras så att det framgår att begreppen betyder samma sak.

Nämnden anser också att syftet att förhindra att personer vräks från förstahandskontrakt, är ett för snävt syfte, och bör också innefatta personer med andrahandskontrakt.

Nämnden framhåller också att då riktlinjen beskriver respektive styrelse och nämnds ansvar i det förebyggande avhysningsarbetet kan det finnas anledning att koppla riktlinjen till respektive styrelse och nämnds reglemente. Avsnittet för barns rättigheter bör hänvisa till stadens barnrättsplan.

I riktlinjen ges exemplet missbruksvård som en annan indirekt bidragande förebyggande insats. Denna insats ges inte av nämnden för funktionsstöd eller äldre samt vård- och omsorgsnämnden och exemplet kan därmed skapa förvirring. Nämnden föreslår en annan alternativ formulering.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Tillstyrker

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden framhåller att de har en viktig roll i arbetet med att förebygga avhysningar av äldre personer i samverkan med berörda förvaltningar och bolag, vilket nämnden anser framgår av riktlinjen.

Fastighetsnämnden

Tillstyrker

Fastighetsnämnden anser att förslaget svarar upp mot intentionen i åtgärden som återfinns i hemlöshetsplanen. Riktlinjen har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet.

För nämndens del innebär den reviderade riktlinjen en ökad samverkan med berörda bolag och förvaltningar i samband med att hushåll riskeras att avhysas. Det innebär troligtvis också att färre hushåll kommer att vräkas i Göteborg, vilket i förlängningen innebär att det blir färre hushåll som på sikt behöver lägenhet med kommunalt kontrakt för att komma tillbaka till bostadsmarknaden.

Förvaltnings AB Framtiden

Tillstyrker

I den nuvarande versionen av riktlinjen (s. 5, under rubriken ”De kommunala hyresvärdarna ansvarar för att:”) finns en skrivning om vad som gäller när underrättelse till socialtjänsten är aktuell i samband med risk för avhysning i samband med olovlig andrahandsuthyrning. Detta innehåll saknas i det nya förslaget och Framtiden anser att skrivningen bör finnas med även i de reviderade riktlinjerna.

Då fullmäktige fattat beslut om hemlöshetsplan som ska följas upp årligen har uppföljningen av riktlinjen strukits. Framtiden vill betona vikten av att resultatet av

arbetet utifrån riktlinjen verkligen följs upp. Det gäller effekter av arbetet men också hur väl olika aktörer följer riktlinjen och hur avvikelser mot riktlinjen hanteras.

Ur den enskilde invånarens perspektiv är det positivt att riktlinjens ambition och förhållningssätt sträcker sig utanför stadens organisation och även omfattar exempelvis sjukvården, men bedömningen är att skrivningen kunde förtydligas ytterligare utöver vad som nämns på s 5 stycke 1.

Nämnden för konsument- och medborgarservice
Tillstyrker

Nämnden ställer sig positiv till förslaget och anser att riktlinjen ligger i linje med hur verksamheten arbetar redan idag, och bekräftar det arbetssätt som verksamheten använder sig av i arbetet med att förebygga avhysningar.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har i enlighet med uppdraget i Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020-2022 utvidgat målgruppen i riktlinjen att gälla samtliga hushåll. Ett förändrat arbetssätt där fler hushåll möts av ett tidigt och aktivt arbete för att förebygga avhysningar bedöms kunna bidra till minskad hemlöshet. Samtliga remissinsatser har tillstyrkt förslaget och ytterligare förtydliganden och uppdateringar har skett utifrån de synpunkter som inkommit. Tillägg har till exempel gjorts för att förtydliga riktlinjens målgrupp och biståndet förmedling, skrivningen kring missbruksvård som en indirekt förebyggande insats har omformulerats och tillägg har gjorts för att betona att stöd under en längre period ibland krävs för att uppnå en långsiktigt hållbar lösning för den enskilde. Ytterligare språkliga förtydliganden och tillägg utifrån synpunkterna har gjorts.

Socialtjänsten har enligt 3 kap. 1 § SoL en skyldighet att genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden i kommunen. Arbetet med att förebygga avhysningar organiseras på olika sätt i socialförvaltningarna. I vissa förvaltningar ingår det vräkningsförebyggande arbetet som en del i annan verksamhet medan andra har anställt särskild personal som arbetar riktat mot hyresvärdar och enskilda personer för att hitta lösningar vid risk för avhysning. Två av socialnämnderna menar att förslaget innebär en ambitionshöjning avseende ett aktivt uppsökande arbete för personer som till exempel inte har förutsättningar eller förmåga att ta emot stöd. Stadsledningskontoret bedömer att utökningen av riktlinjens målgrupp kan leda till att det uppsökande arbetet behöver utvecklas. Det skulle kunna innebära vissa ökade kostnader, dessa är dock svåra att beräkna. Samtidigt kan det antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd. I arbetet med Göteborgs Stads plan mot hemlöshet har ekonomiska konsekvenser vid genomförande av planens aktiviteter beaktats. Utgångspunkten för de åtgärder som föreslogs i planen är att dessa är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt.

Den fördjupade ekonomiska analysen visar att det inte går att med säkerhet fastställa hur stora de ökade kostnaderna kan bli i de berörda nämnderna. Det är inte heller möjligt att bedöma hur stor minskning av kostnader för socialt boende och nödbistånd som arbetet utifrån riktlinjen kan generera. Stadsledningskontoret gör dock bedömningen att det ur ett hela staden-perspektiv kan röra sig om en resursförstärkning motsvarande totalt cirka fyra

till sex heltidstjänster. Samtidigt kan det antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd med motsvarande belopp.

I den pågående omarbetningen av förvaltningsgemensamma handboken gällande boendefrågor kommer oklarheterna kring sekretess att omhändertas.

Förvaltnings AB Framtiden anser att den formulering som rör underrättelse till socialtjänsten i samband med risk för avhysning i samband med olovlig andrahandsuthyrning bör finnas med i riktlinjen. Då lagstiftningen som styr avhysningsprocessen enbart reglerar förstahandshyresgästens rättigheter och skyldigheter är det enbart detta hyresförhållande som omfattas av nu aktuell riktlinje. Stadsledningskontoret gör därför bedömningen att formuleringen inte bör ingå i riktlinjen.

Stadsledningskontoret anser sammanfattningsvis att riktlinjen kan bidra till en positiv utveckling i det förebyggande arbetet gällande avhysningar.

Ett av målen i Göteborgs Stads plan mot hemlöshet är att antalet personer som blir avhysta från sin bostad ska minska och inga barnfamiljer ska avhysas.

Stadsledningskontorets bedömning är att den reviderade riktlinjen bidrar till att uppnå målet och bli en del i stadens samlade insatser mot hemlöshet.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

§ 941, 0727/21

Beslut

Enligt yrkande från M, L, C och D:

Ärendet återremitteras till stadsledningskontoret som får i uppdrag:

- a. Att fördjupa den ekonomiska dimensionen samt konsekvenserna av utökandet av riktlinjen för socialnämnderna.
- b. Att redogöra vilka grupper som har störst behov av arbetet med att förebygga avhysningar.

Tidigare behandling

Bordlagt den 24 november 2021, § 896.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 8 oktober 2021.

Återremissyrkande från V och MP den 19 november 2021.

Yrkande från SD den 25 november 2021.

Återremissyrkande från M, L, C och D särskilt yttrande KD den 29 november 2021.

Yttrande från SD den 19 november 2021.

Yrkanden

Daniel Bernmar (V) yrkar att ärendet ska återremitteras enligt yrkande från V och MP den 19 november 2021 och avslag på övriga yrkanden.

Karin Pleijel (MP) yrkar i första hand att ärendet ska återremitteras enligt yrkande från V och MP den 19 november 2021 och i andra hand att ärendet ska återremitteras enligt beslutssatserna i yrkande från M, L, C och KD den 29 november 2021.

Marina Johansson (S) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på övriga yrkanden.

Martin Wannholt (D) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkar att ärendet ska återremitteras enligt yrkande från M, L, C och D den 29 november 2021. Vidare yrkar Axel Josefson (M) avslag på övriga yrkanden.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkar bifall till yrkande från SD den 25 november 2021.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först propositioner på bifall respektive avslag på återremissyrkandet från V och MP och finner att det avslagits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för avslag och Nej för bifall till återremissyrkandet från V och MP.”

Axel Darvik (L), Martin Wannholt (D), Hampus Magnusson (M), Jessica Blixt (D), Emmyly Bönfors (C) och ordföranden Axel Josefson (M) röstar Ja (6).

Daniel Bernmar (V), Karin Pleijel (MP) och tjänstgörande ersättaren Jenny Broman (V) röstar Nej (3).

Blerta Hoti (S), Marina Johansson (S), Jörgen Fogelklou (SD) och Jonas Attenius (S) avstår från att rösta (4).

Propositionsordning

Ordföranden ställer härefter propositioner på bifall respektive avslag på återremissyrkandet från M, L, C och D och finner att det bifallits.

Protokollsanteckningar

Karin Pleijel (MP) antecknar följande till protokollet: Utöver frågorna om barnrätt och andrahandsuthyrning som vi i vårt yrkande vill förtydliga, är det viktigt för Miljöpartiet att säkerställa att riktlinjen blir möjlig att tillämpa i praktiken. Det är bra att de ekonomiska förutsättningarna av utökandet av riktlinjen för socialnämnderna kartläggs för att säkerställa att arbetet kan utföras på ett relevant och effektivt sätt. Det är också bra att frågan gällande vilka grupper som har störst behov av arbetet med att förebygga avhysningar förtydligas.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknar som yttrande en skrivelse från den 19 november 2021.

Elisabet Lann (KD) antecknar som yttrande en skrivelse från den 29 november 2021.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret - Återremiss

Dag för justering

2021-12-16

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Remittering av förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

§ 522, 0727/21

Beslut

Enligt stadsledningskontorets förslag:

Kommunstyrelsen remitterar utan eget ställningstagande stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar till socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, fastighetsnämnden, nämnden för konsument- och medborgarservice och Förvaltnings AB Framtiden, för yttrande.

Handling

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 18 maj 2021.

Protokollsutdrag skickas till

Genom stadsledningskontoret:

Socialnämnderna – Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Nämnden för funktionsstöd

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Fastighetsnämnden

Nämnden för konsument- och medborgarservice

Förvaltnings AB Framtiden

Dag för justering

2021-06-30

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Yttrande
2021-09-17

Ärende nr 24

Yttrande angående – remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrandet

Den 1 maj 2019 införde stadsdelarna en ny rutin för handläggning av nödbistånd till boende för personer och familjer som efter en individuell prövning inte bedöms uppfylla kriterierna för rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen. Detta på grund av att rättspraxis inte ger stöd för att bevilja dessa personer och familjer annat bistånd än tillfälligt tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutinen har inneburit att personer utan sociala problem, så kallade strukturellt hemlösa och de familjer som står helt utan tak över huvudet, i första hand beviljas kontanta medel för att själva ordna tillfälligt boende på tex vandrarhem. Ett tillfälligt boende kan hamna på upp till 35000 kr/månad, vilket givetvis är ohållbart i längden.

I särskilda fall beviljas en placering i ett tillfälligt boende, så kallat nödbiståndboende, istället för kontanta medel. Det sker när en barnfamilj inte bedöms kunna ordna tak över huvudet med hjälp av kontanta medel. Av de som är akut hemlösa är majoriteten utrikes födda idag. Mer än 80 % av dessa saknar social problematik, de är s k strukturellt hemlösa. De borde inte vara beroende av långvariga bidrag men fastnar däri ändå. Över 40% av dessa har bott här i mer än 5 år.

Göteborg har även prioriterat bostäder till 2700 anvisade nyanlända som enligt bosättningslagen ska tillhandahållas bostad i 4 år. SD varnade tidigt för de problem som uppstår efter dessa 4 år. Merparten av dessa har inte uppfyllt ställda krav på egenförsörjning och bör därmed avhysas i enlighet med ingångna avtal. Bostadsbristen i Göteborg har ökat kraftigt, därför är det rimligt att de som inte längre uppfyller avtalet, men blockerar bostäder för de som är i mer akut behov av dessa, avhyses.

Vi instämmer inte med förvaltningens bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd.

Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

När en person har en socialpsykiatrisk problematik och behöver stöd i hemmet är det också viktigt att insatser som bostöd ges i förebyggande syfte för att undvika ekonomisk hyresskuld.

Med dessa undantag måste egenförsörjning ändå vara normen för att kunna få en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden.

Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

§ 249 Svar på remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

N164-1038/21

Socialförvaltningen Centrum har 2021-09-01 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar på att avstyrka remissen och hänvisar till yttrande från (SD). Se bilaga 9 till protokollet.

Ulf Carlsson (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Kristina Bergman Alme (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Jennifer Merelaid Hankins (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Nina Miskovsky (M) ställer förvaltningens förslag mot yrkande från (SD) och finner att nämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslut

Socialnämnden Centrum tillstyrker förslaget om ändrad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Reservation

Agneta Kjaerbeck (SD) reserverar sig mot beslutet och hänvisar till yttrande från (SD). Se bilaga 9 till protokollet.

Protokollsanteckning

Agneta Kjaerbeck (SD) inkommer med ett yttrande från (SD). Se bilaga 9 till protokollet.

Dag för justering

2021-09-21

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Lovisa Varenius

Ordförande

Nina Miskovsky

Justerande

Ulf Carlsson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-01

Diarienummer N164-1038/21

Handläggare

Fredrik Nilsson, Helene Holmström

Telefon: 031-366 04 12

E-post: fredrik.nilsson@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum tillstyrker förslaget om ändrad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden ska lämna synpunkter på förslag om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar i Göteborgs stad. Det finns sedan tidigare riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn i Göteborg stad.

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag om ändrad riktlinje där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelse och nämnds ansvar. Stadsledningskontoret har skickat förslaget till reviderad riktlinje på remiss till bland annat socialnämnd Centrum för synpunktsinhämtning gällande riktlinjens innehåll och upplägg. Svaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till att riktlinjen numera omfattar alla hushåll i Göteborg samt tydliggör respektive nämnds ansvar. Förvaltningen föreslår därför att socialnämnden tillstyrker den nya riktlinjen med beaktande av de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet. Förvaltningens remissvar innehåller även förslag på förtydligande i vissa delar för att förbättra det förebyggande arbetet i staden som helhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret bedömer att utvidgningen av riktlinjens målgrupp kan innebära vissa ökade kostnader, samtidigt som det kan antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen, i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd. Socialförvaltning Centrum delar till viss del stadsledningskontorets bedömning, även om förvaltningen till viss del redan utför de åtaganden som riktlinjen tar upp. Det utökade ansvaret att arbeta aktivt uppsökande efter inkomna anmälningar eller uppsägningar utifrån störning, och regelmässigt hänvisa personer med hyresskuld till budget- och skuldrådgivning torde dock kräva ökade resurser, och därmed generera en ökad kostnad. Som det ser ut idag, blir personer som får sitt förstahandskontrakt omvandlat till ett kommunalt kontrakt, aktuella inom socialtjänsten under minst 18 månader. Detta kan komma att innebära ett ökat antal ärenden som behöver handläggas.

Under 2021 har socialförvaltningarna genomfört en omfattande omorganisering som fortfarande pågår. Därför är det inte klarlagt hur de nuvarande resurserna kan möta upp ett eventuellt ökat vräkningsförebyggande arbete.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller insatser och samverkan för att förebygga avhysningar och har ett ansvar för att erbjuda stöd till både familjer och enskilda som hotas av avhysning. Att den omarbetade riktlinjen inkluderar även hushåll utan barn ser förvaltningen som positivt, i arbetet med att minska hemlöshet och ge invånarna i staden mer jämlika levnadsvillkor. Det finns dock en risk att riktlinjen bidrar till att hushåll som saknar förstahandskontrakt får ett sämre förebyggande stöd, med anledning av målgruppen i riktlinjen förbehålls hushåll med förstahandskontrakt. Idag arbetas det i många fall med personer som har andra kontraktsformer.

Riktlinjen går att läsas som att lösandet av en eventuell hyresskuld reder ut samtliga behov hos den enskilde. Många personer som riskerar avhysning har dock komplexa behov, och en avvärjd avhysning löser endast boendesituationen för tillfället. Det är inte ovanligt att en person tackar ja till insats såsom boendestöd eller hemtjänst för att undvika avhysning, men sedan aldrig tar emot stödinsatserna i hemmet. En hyresskuld är ofta symptom på något annat, och för att nå en långsiktig hållbar lösning kan socialförvaltningen behöva rikta in sig på de primära behoven. Önskvärt hade varit om detta på något sätt synliggörs i riktlinjen. Vidare önskar förvaltningen att riktlinjen skulle inkludera elskulder i skrivningarna som rör hanteringen av meddelande om hyresskulder, då även detta i många fall utgör en ännu tidigare indikation på stödbehov, och möjlighet att kunna agera preventivt.

Flera av invånarna bor med kontraktsformer hos privata fastighetsägare och det skulle vara önskvärt om även de privata värdarna kunde ingå i gemensam samverkansplan för att underlätta samarbete och kontaktvägar i det vräkningsförebyggande arbetet.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-09-14.

Bilagor

1. Remissversion revidering av vräkningsförebyggande riktlinje

Ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram förslag till ändrad riktlinje i Göteborgs stad för arbetet med att förebygga avhysningar för alla hushåll. Tidigare riktlinje omfattande enbart hushåll med barn. Stadsledningskontoret har skickat förslaget om ny riktlinje till bland annat socialnämnden Centrum för inhämtning av synpunkter. Remissvaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Det finns sedan 2012 riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn i Göteborg stad. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. Stadsledningskontoret har i Göteborgs stads plan mot hemlöshet 2020-2022 fått i uppdrag att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart för hushåll med barn. Ett förslag till ändrad riktlinje har arbetats fram där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar.

Nuvarande arbete i socialförvaltning Centrum

Socialtjänsten i Centrum har ett pågående arbete och samverkan med fastighetsägare för att förebygga avhysningar. I dagsläget arbetar särskilt utsedda medarbetare inom olika verksamheter i förvaltningen med fokus på att fånga upp individer och erbjuda stöd för att kunna bo kvar i det egna boendet. Medarbetarna består av funktioner såsom socialsekreterare, boendesekreterare och boendekonsulenter. Uppdragen innebär att ta emot hyresskulder, informera, arbeta aktivt gentemot brukare, hyresvärdar, inkassobolag, Kronofogden, Störningsjouren och andra kontakter internt och externt, och även andra uppgifter utifrån behov för att motverka bostadslöshet. Det finns också uppsökande verksamhet vid inkomna störningar som stöttar enskilda med information, kontakter med myndigheter och hyresvärdar. Inom avdelning Vuxen och försörjningsstöd pågår en översyn av det vräkningsförebyggande arbetet som en del i förvaltningens övergripande arbete mot en effektiv och likvärdig socialtjänst som ska slutrapporteras i oktober.

Det vräkningsförebyggande arbetet i Centrum omfattar således redan fler hushåll än barnfamiljer. Den stora skillnaden relation till den reviderade riktlinjen är skrivningen om att socialtjänsten ska bedriva ett ”aktivt uppsökande arbete” för att försöka förmå personer som håller sig undan, eller inte kan motiveras till kontakt, att söka och ta emot hjälp. Idag erbjuds kontakt till flera hushåll genom standardiserat brev, och de hushåll som inte tar kontakt, bedöms lösa situationen på egen hand.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens samlade bedömning är att tillstyrka förslaget om ny riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar som nu även inkluderar hushåll utan barn. Förvaltningen är även positiv till att övriga nämnders uppdrag tydliggörs i det vräkningsförebyggande arbetet. Riktlinjen betonar vikten av samverkan vilket är nödvändigt för att det förebyggande arbetet ska kunna förbättras.

I dag bedriver förvaltningen visst arbete i linje med föreslagen riktlinje, vilket genomförs inom det befintliga grunduppdraget i socialtjänsten. Förslaget innebär dock en ambitionshöjning avseende ett aktivt uppsökande arbete för personer som till exempel inte har förutsättningar eller förmåga att ta emot stöd, för att försöka förmå och motivera

personen att söka och ta emot hjälp. Det är svårt att bedöma den ekonomiska dimensionen i ambitionshöjningen, men förvaltningen ser en risk i att det kan komma att behövas fler resurser för att möta upp ett utökat vräkningsförebyggande arbete.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

Yttrande
2021-09-21

Ärende nr 14

Yttrande angående – remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrandet

Den 1 maj 2019 införde stadsdelarna en ny rutin för handläggning av nödbistånd till boende för personer och familjer som efter en individuell prövning inte bedöms uppfylla kriterierna för rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen. Detta på grund av att rättspraxis inte ger stöd för att bevilja dessa personer och familjer annat bistånd än tillfälligt tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutinen har inneburit att personer utan sociala problem, så kallade strukturellt hemlösa och de familjer som står helt utan tak över huvudet, i första hand beviljas kontanta medel för att själva ordna tillfälligt boende på tex vandrarhem. Ett tillfälligt boende kan hamna på upp till 35000 kr/månad, vilket givetvis är ohållbart i längden.

I särskilda fall beviljas en placering i ett tillfälligt boende, så kallat nödbiståndboende, istället för kontanta medel. Det sker när en barnfamilj inte bedöms kunna ordna tak över huvudet med hjälp av kontanta medel. Av de som är akut hemlösa är majoriteten utrikes födda idag. Mer än 80 % av dessa saknar social problematik, de är s k strukturellt hemlösa. De borde inte vara beroende av långvariga bidrag men fastnar däri ändå. Över 40% av dessa har bott här i mer än 5 år.

Göteborg har även prioriterat bostäder till 2700 anvisade nyanlända som enligt bosättningslagen ska tillhandahållas bostad i 4 år. SD varnade tidigt för de problem som uppstår efter dessa 4 år. Merparten av dessa har inte uppfyllt ställda krav på egenförsörjning och bör därmed avhysas i enlighet med ingångna avtal. Bostadsbristen i Göteborg har ökat kraftigt, därför är det rimligt att de som inte längre uppfyller avtalet, men blockerar bostäder för de som är i mer akut behov av dessa, avhyses.

Vi instämmer inte med förvaltningens bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd. Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess. I övrigt instämmer vi i Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Egenförsörjning måste vara normen för att kunna få en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden.

Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

Birgitta Thörn
Tjänstgörande Ersättare

§224 N166-0778/21

Svar på remiss angående Göteborgs Stads riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar

Beslut

1. Socialnämnden Hisingen tillstyrker förslaget gällande revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Ärende

Sedan 2012 finns av Kommunfullmäktige beslutade riktlinjer att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas däremot riktlinjer som gäller samtliga hushåll som riskerar att avhysas. Kommunfullmäktige antog 2020 en ny hemlöshetsplan där en av beslutade åtgärder var att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar avhysning. I uppdraget ingick att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Handlingar

1. Tjänsteutlåtande, daterat 2021-08-13
2. Nuvarande riktlinje: Riktlinjer för att förebygga avhysningar av hushåll med barn
3. Förslag till reviderad riktlinje; Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yrkanden

Birgitta Thörn (SD) yrkar avslag på förvaltningens tjänsteutlåtande.

Propositionsordning

Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer proposition på bifall respektive avslag på förvaltningens tjänsteutlåtande. Ordförande finner att nämnden beslutar att bifall förvaltningen tjänsteutlåtande. Ingen omröstning begärs.

Protokollsanteckning

1. Birgitta Thörn (SD) lämnar yttrande från SD till protokollet enligt bilaga 6.

Protokollsutdrag skickas till

Ärendet expedieras till Stadsledningskontoret dnr 0727/21

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-21

Dag för justering

2021-09-29

Vid protokollet

Sekreterare

Tea Aracic

Ordförande

Simona Mohamsson (L)

Justerande

Sara Carlsson Hägglund (V)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-13

Diarienummer N166-0778/21

Handläggare: Hussein Al-Zubaidi

Telefon: 031-366 80 34

E-post: hussein.al-zubaidi@socialhisingen.goteborg.se

Svar på remiss gällande förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar, SLK dnr 0727/21

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Hisingen tillstyrker förslaget gällande revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har den 8 juli remitterat Stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar till socialnämnd Hisingen för yttrande. Sedan 2012 finns riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas däremot riktlinjer som gäller samtliga hushåll som riskerar att avhysas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En utökning av riktlinjens målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som har etablerats kring barnfamiljer, och som kan innebära mer kostnader för förvaltningen. En sådan kostnad kan i förlängningen även utgöra minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd om förvaltningen antar det arbetssätt i enlighet med riktlinjen.

Det ekonomiska biståndet för hyresskulder har under följande period 1 jan 2021 till 31 juli 2021 betalats ut till ett belopp om totalt 519 268kr. Detta avser 43 unika hushåll som har beviljats ekonomiskt bistånd för att hantera hyresskulder och för att förebygga vräkningar. Enligt tabell nedan redovisas det belopp som har betalats ut till samtliga 43 hushåll.

Hushållstyp	Belopp	Andel	Antal hushåll/ fördelning
Ensamstående kvinna med barn	167 973,00	32,3%	14
Ensamstående kvinna utan barn	97 516,00	18,8%	6
Ensamstående man med barn	18 085,00	3,5%	1
Ensamstående man med umgängesbarn	4 794,00	0,9%	1
Ensamstående man utan barn	180 065,00	34,7%	18
Sambo/gifta med barn	50 835,00	9,8%	3
Antal unika hushåll/ärenden: 43	Summa:	519 268,00	

Figur 1, översikt av hushållstyp, uttag från Treserva.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Enligt Socialstyrelsen är den mest förekommande anledningen att risk för vräkning uppstår är när hyresgästen inte har betalat sin hyra. Vid hyresskulder kan socialtjänsten utreda enskildas möjlighet att få beviljat ekonomiskt bistånd för att undanröja avhysningshotet. Beroende på orsaken för en tilltänt avhysning kan socialtjänstens möjligheter variera för att återta bostaden, detta kan exempelvis hända om orsaken till avhysning är olika typer av störningar som sker. Vid sådant läge är det hyresvärd som behöver gå med på en uppgörelse med den enskilde hyresgästen för att hen ska kunna få behålla sitt hushåll.

Att bli avhyst från sitt boende skapar en stor risk för hemlöshet och leder till en drastiskt försvagad position på bostadsmarknaden. Tidigare forskning visar att personer som en gång tidigare har blivit avhysta, upplever det som svårt att inträda på bostadsmarknaden på nytt. Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller att ge stöd till personer och familjer i samband med en avhysning, samt att följa upp situationen efter avhysningen.

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att följa upp familjer med berörda barns situation. Under de senaste åren har det skett en verksamhetsutveckling och ökad samverkan med hyresvärdarna utifrån aktuell riktlinje. Arbetet med att förbygga avhysningar är fortfarande ett utvecklingsområde och en ny reviderad riktlinje förväntas kunna bidra till en fördjupad samverkan mellan berörda parter.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2021-09-14.

Bilagor

1. Nuvarande riktlinje: Riktlinjer för att förebygga avhysningar av hushåll med barn
2. Förslag till reviderad riktlinje; Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 8 juli remitterat Stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar till socialnämnd Hisingen för yttrande. Sedan 2012 finns riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas däremot riktlinjer som gäller samtliga hushåll som riskerar att avhysas. Remissyttrandet ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 finns av Kommunfullmäktige beslutade riktlinjer att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas däremot riktlinjer som gäller samtliga hushåll som riskerar att avhysas. Kommunfullmäktige antog 2020 en ny hemlöshetsplan där en av beslutade åtgärder var att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar avhysning. I uppdraget ingick att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Det reviderade förslaget

Innehållet i den nya riktlinjen har omarbetats för att inkludera samtliga målgrupper. Riktlinjen har omstrukturerats och utgår nu istället från varje styrelse och nämnds ansvar. I övrigt är processerna i riktlinjen oförändrade, undantaget är att det i dagsläget framgår tydligare att det förebyggande arbetet kopplat till störningar bör också prioriteras av bolagen i Framtiden AB. I reviderad riktlinje framgår att bolagen ska informera socialtjänsten vid upprepade störningar *oavsett* om det leder till uppsägning av hyresrätt eller inte.

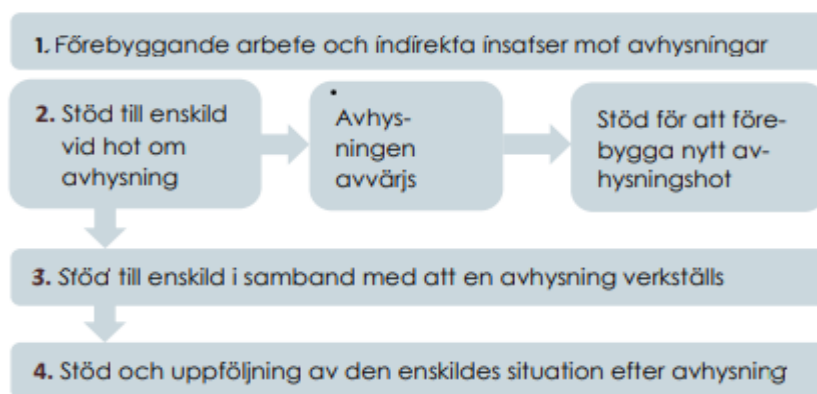
Nationell statistik över avhysningar:

Kronofogden redovisar årligen statistik över avhysningar från förstahandskontrakt. Majoriteten som motsvarar ca. 90 procent av ansökningarna för avhysning verkställs ej. Enligt statistik anses de problem som föranleder hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att ansöka om avhysning, att kunna lösas redan innan en genomförd avhysning.

Nationell statistik visar att i de ärenden som rör barn och där avhysningen avser barnets permanenta bostad är det i ca. 68 procent av fallen en ensamstående förälder som blir avhyst. Av de ensamstående individer är cirka 72 procent kvinnor. Däremot är 46 procent av de verkställda avhysningarna sökande allmännytt/kommunalt bostadsbolag och 51 procent är sökande en privat hyresvärd. Även 3 procent är sökande en bostadsrättsförening. Hyresskuld är den överlägset vanligaste orsaken och är grund för avhysningen i cirka 84 procent av fallen.

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete

Stödet med att förebygga och förhindra avhysningar från bostäder kan enligt Socialstyrelsen delas in i fyra faser. Där inriktningen bör vara att socialtjänsten ska finnas med så tidigt som möjligt i processen. Denna riktlinje omfattar de två första stegen i Socialstyrelsens processbeskrivning enligt figur nedan.

Figur 2, Socialstyrelsens processbeskrivning

Gemensamt för alla ärenden är att de oftast initieras genom att en anmälan inkommer från hyresvärderna som leder till en aktualisering. Det vräkningsförebyggande arbetet gäller ärenden såsom avhysningar, sanitära olägenheter, hyresskulder och störningar. Det är vanligt att hembesök genomförs hos klienter som har en aktualisering i vräkningsförebyggande syfte. Detta har i många fall inte varit aktuellt under pandemin då kontakt har istället skett genom brev eller telefon. En aktualisering är aktuell i genomsnitt under 1–3 månader. Nedan följer en ytterligare beskrivning av processen för stadsområdet Hisingens socialkontor.

Socialkontor Höstvädergatan

Dessa ärenden handläggs av mottagningsenheten inom ekonomiskt bistånd samt administrativa enheten. Boendegruppen tar de ärenden där hushållet inte redan har ett pågående ärende inom socialtjänsten. Gällande hyresskulder går förnärvarande boendegruppen endast in i ärenden för barnfamiljer och personer över 65 år. Övriga hushåll får i nuläget ett brev från den administrativa enheten med information om att de kan kontakta socialtjänsten för att ansöka om stöd. Hör den enskilde inte av sig avslutas aktualiseringen. Socialsekreterarna sköter boenderådgivningen och följer stadens boendeguide och hjälper till enskilda med att skapa mailadresser, profiler, hjälp med att söka bostäder i staden och i andra kommuner.

Socialkontor Borstbindaregatan

Vuxenenheten har mellan juli 2020 och augusti 2021 genom beviljade folkhälsomedel från tidigare förvaltning gjort en specialisering av socialtjänstens vräkningsförebyggande arbete. En socialsekreterare inom boendeteamet arbetar idag heltid uppsökande gentemot och ger praktiskt stöd till personer i risk för vräkning, samverkar med hyresvärdar och andra aktörer. Handläggaren kontakter alla personer via brev som riskerar uppsägning/vräkning och erbjuder dem stöd. Ibland arbetar handläggaren mycket aktivt uppsökande genom till exempel hembesök, telefonkontakter och upprepade kontaktförsök. Stödet kan sedan bestå i att ta kontakt med hyresvärderna/Inkassobolag/Kronofogdemyndighet och ta reda på vilka förutsättningar som måste uppfyllas för att hushållet ska kunna behålla sin bostad. Stödet kan även vara informativt/vägledande om hur hyresrättsliga processer går till och vad den enskilde kan göra själv. Om det framgår behov av stöd från andra delar av socialtjänsten, verkar handläggaren för att den enskilde ska ansöka om stöd. Insatsen har framför allt fokus på

barnfamiljer men har effekt gentemot alla medborgare då den riktar sig både till barnfamiljer, vuxna och äldre.

Socialkontor Dunfins gata

Socialkontoret på Dunfins gata har en boendekonsulent på vuxenheten som tar emot anmälningar/hot om vräkning från hyresvärderna och administrerar dessa. Gällande personer över 65 år så kallar boendekonsulenterna och handläggande socialsekreterare vid behov den enskilde till ett gemensamt möte på socialkontoret. Boendekonsulenterna är behjälpliga med den interna samordningen mellan enheterna och i vissa fall hyresvärd.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen Hisingen bedömer att förslaget till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar är nödvändig eftersom flera målgrupper i staden har svårt på bostadsmarknaden.

Genom att bredda målgrupperna och förtydliga ansvarsområdena mellan olika styrelser och förvaltningar i reviderat förslag till riktlinjen, skapas bättre förutsättningar för samverkan och ett aktivt förebyggande arbete i staden. Förvaltningen bedömer sammantaget att revideringen av riktlinjen bidrar till positiv utveckling i det förebyggande arbetet gällande avhysningar.

Christina Alvelin

Ingvor Gunnarsson

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Yttrande
2021-09-20

Ärende nr 25

Yttrande angående – remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrandet

Den 1 maj 2019 införde stadsdelarna en ny rutin för handläggning av nödbistånd till boende för personer och familjer som efter en individuell prövning inte bedöms uppfylla kriterierna för rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen. Detta på grund av att rättspraxis inte ger stöd för att bevilja dessa personer och familjer annat bistånd än tillfälligt tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutinen har inneburit att personer utan sociala problem, så kallade strukturellt hemlösa och de familjer som står helt utan tak över huvudet, i första hand beviljas kontanta medel för att själva ordna tillfälligt boende på tex vandrarhem. Ett tillfälligt boende kan hamna på upp till 35000 kr/månad, vilket givetvis är ohållbart i längden.

I särskilda fall beviljas en placering i ett tillfälligt boende, så kallat nödbiståndboende, istället för kontanta medel. Det sker när en barnfamilj inte bedöms kunna ordna tak över huvudet med hjälp av kontanta medel. Av de som är akut hemlösa är majoriteten utrikes födda idag. Mer än 80 % av dessa saknar social problematik, de är s k strukturellt hemlösa. De borde inte vara beroende av långvariga bidrag men fastnar däri ändå. Över 40% av dessa har bott här i mer än 5 år.

Göteborg har även prioriterat bostäder till 2700 anvisade nyanlända som enligt bosättningslagen ska tillhandahållas bostad i 4 år. SD varnade tidigt för de problem som uppstår efter dessa 4 år. Merparten av dessa har inte uppfyllt ställda krav på egenförsörjning och bör därmed avhysas i enlighet med ingångna avtal. Bostadsbristen i Göteborg har ökat kraftigt, därför är det rimligt att de som inte längre uppfyller avtalet, men blockerar bostäder för de som är i mer akut behov av dessa, avhyses.

Vi instämmer inte med förvaltningens bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd. Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess. I övrigt instämmer vi i Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Egenförsörjning måste vara normen för att kunna få en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte

ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden.

Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

Remiss - Riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar

§ 324, N163-1178/21

Ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag om ändrad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar i Göteborgs stad, där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. Stadsledningskontoret har skickat förslaget till reviderad riktlinje på remiss till bland annat socialnämnd Nordost för synpunktsinhämtning gällande riktlinjens innehåll och upplägg. Svaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-08-17.

Yttrande från Sverigedemokraterna daterat 2021-09-20.

Notering

Pernilla Börjesson (SD) meddelar att hon inte deltar i beslutet med hänvisning till inlämnat yttrande för motivering.

Beslut

1. Socialnämnd Nordost beslutar att tillstyrka förslaget om ändrad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.
2. Socialnämnden antar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande och översänder det till stadsledningskontoret.
3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Expedieras

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2021-09-21

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Annika Funkqvist

Ordförande

Kojo Ansah-Pewudie

Justerande

Joel Abrahamsson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-17

Diarienummer N163-1178/21

Handläggare

Anna Kihlén, Ellen Agernäs, Lisa Klein

E-post: anna.kihlen@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

Socialnämnd Nordost beslutar att

1. Tillstyrka förslaget om ändrad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.
2. Anta förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande och översänder det till stadsledningskontoret.
3. Förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Socialnämnden ska lämna synpunkter på förslag om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar i Göteborgs stad. Det finns sedan tidigare riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn i Göteborg stad

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag om ändrad riktlinje där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. Stadsledningskontoret har skickat förslaget till reviderad riktlinje på remiss till bland annat socialnämnd Nordost för synpunktsinhämtning gällande riktlinjens innehåll och upplägg. Svaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till att riktlinjen numera omfattar alla hushåll i Göteborg samt tydliggör respektive nämnds ansvar. Förvaltningen föreslår därför att socialnämnden tillstyrker den nya riktlinjen med beaktande av de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet. Förvaltningens remissvar innehåller även förslag på förtydligande i vissa delar för att förbättra det förebyggande arbetet i staden som helhet.

Ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram förslag till ändrad riktlinje i Göteborgs stad för arbetet med att förebygga avhysningar för alla hushåll. Tidigare riktlinje omfattande enbart hushåll med barn. Stadsledningskontoret har skickat förslaget om ny riktlinje till bland annat socialnämnden Nordost för inhämtning av synpunkter. Remissvaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Det finns sedan 2012 riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn i Göteborg stad. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. Stadsledningskontoret har i Göteborgs stads plan mot hemlöshet 2020-2022 fått i uppdrag att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart för hushåll med barn. Ett förslag till ändrad riktlinje har arbetats fram där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar.

Nuvarande arbete i socialförvaltning Nordost

Socialtjänsten i Nordost har ett pågående arbete och samverkan med fastighetsägare för att förebygga avhysningar. I dagsläget arbetar cirka 12 särskilt utsedda medarbetare inom olika verksamheter med fokus på att fånga upp individer och erbjuda stöd för att kunna bo kvar i det egna boendet. Medarbetarna består av funktioner såsom socialsekreterare, boendekonsulenter, boendestödjare och fältassistenter. Uppdraget innebär att ta emot hyresskulder, informera, arbeta aktivt gentemot brukare, hyresvärdar, inkassobolag, Kronofogden och andra kontakter internt och extern, eller andra uppgifter utifrån behov för att motverka bostadslöshet. Det finns också ett psykosocialt fältteam som är specialiserat på uppsökande verksamhet vid inkomna störningar och stöttar enskilda med information, kontakter med myndigheter och hyresvärdar. Idag finns det ingen samordnande funktion i stadsområdet, det är ett utvecklingsområde för att det ska bli tydlig väg in för invånare och andra som hyresvärdar och myndigheter.

I augusti 2021 är det sammanlagt 138 ärenden som vräkningsförebyggare arbetar aktivt med i Nordost. Totalt har det inkommit 724 ärenden avseende hyresskuld, uppsägning, och varningsbrev.

Det vräkningsförebyggande arbetet i Nordost har således redan omfattat fler hushåll än barnfamiljer. Den stora skillnaden är skrivningen om att socialtjänsten ska bedriva ett ”aktivt uppsökande arbete” för att försöka förmå personer som håller sig undan eller inte kan motiveras till kontakt för att försöka förmå personen att söka och ta emot hjälp. Idag erbjuds kontakt till flera hushåll genom standardiserat brev och de hushåll som inte tar kontakt bedöms lösa situationen på egen hand.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret bedömer att utvidgningen av riktlinjens målgrupp kan innebära vissa ökade kostnader samtidigt som det kan antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen, i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd. Socialförvaltning Nordost delar till viss del stadsledningskontorets bedömning även om förvaltningen till stor del redan utför de åtaganden som riktlinjen tar upp. Inom en enhet som arbetar särskilt med vräkningsförebyggande arbete har det t.o.m. 23 augusti verkställts 16 avhysningar av totalt 724 inkomna ärenden. Av dessa 16 verkställda avhysningar var det ett ärende där personen inte löste nytt boende på egen hand utan behövde stöd av socialtjänsten. Minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd bedöms därför som tveksamt. Det utökade ansvaret att arbeta aktivt uppsökande efter inkomna anmälningar eller uppsägningar utifrån störning och regelmässigt hänvisa personer med hyresskuld till budget- och skuldrådgivning torde

dock kräva ökade resurser och därmed generera en ökad kostnad för staden. Som det ser ut idag blir personer som får sitt förstahandskontrakt omvandlat till ett kommunalt kontrakt aktuella inom socialtjänsten under minst 18 månader. Detta kan komma att innebära ett ökat antal ärenden som behöver handläggas. Under 2021 har socialförvaltningarna genomfört en omfattande omorganisering som fortfarande pågår. Därför är det inte klarlagt hur de nuvarande resurserna kan möta upp ett eventuellt ökat vräkningsförebyggande arbete.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller insatser och samverkan för att förebygga avhysningar och har ett ansvar för att erbjuda stöd till både familjer och enskilda som hotas av avhysning. Att den omarbetade riktlinjen inkluderar även hushåll utan barn ser förvaltningen som positivt i ledet för arbetet med att minska hemlöshet och ge invånarna i staden mer jämlika levnadsvillkor.

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att följa upp berörda barns situation. Den uppdaterade riktlinjen har fortsatt fokus på barns rätt till trygga uppväxtförhållanden. Alla barn som bor i Sverige har, enligt barnkonventionen, rätt till en skälig levnadsstandard som kan tillgodose deras ”fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling” (artikel 27). Även barnfamiljer berörs av avhysningar och en osäker boendesituation har negativ inverkan på bland annat barns trygghet, skolgång och utbildningsresultat. Hemlösa barnfamiljer blir ofta placerade på olika typer av tillfälliga boenden men kan även bo inom den sekundära eller svarta bostadsmarknaden. Ur ett barnperspektiv innebär uppdraget att förbättra den psykosociala uppväxtmiljön för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

Det finns dock en risk att riktlinjen bidrar till att hushåll som saknar förstahandskontrakt får ett sämre förebyggande stöd med anledning av målgruppen i riktlinjen förbehålls hushåll med förstahandskontrakt. Idag arbetas det i många fall med personer som har andra kontraktsformer.

Riktlinjen går att läsas som att lösandet av en eventuell hyresskuld reder ut samtliga bekymmer. Många personer som riskerar avhysning har dock komplexa behov och en avvärjd avhysning löser endast boendesituationen för tillfället. Det är inte ovanligt att en person tackar ja till insats såsom boendestöd för att undvika avhysning men tar sedan aldrig emot stödinsatserna i hemmet. En hyresskuld är ofta symptom på något annat och för att nå en långsiktig hållbar lösning kan socialförvaltningen behöva rikta in sig på de primära behoven. Önskvärt hade varit om detta på något sätt synliggörs i riktlinjen.

Förvaltningen är tveksam till skrivningen om att bevilja personer som riskerar avhysning biståndet förmedling. Biståndet är tänkt som ett tillfälligt stöd i avvaktan på annat stöd såsom god man eller förvaltare för personer som inte kan sörja för egen person. Att stadens försörjningsstödsenheter skulle betala räkningar åt brukare långsiktigt enbart till följd av hyresskuld är inte förenligt med portalparagrafen.

Flera av invånarna bor med kontraktsformer hos privata fastighetsägare och det skulle vara önskvärt om även de privata värdarna kunde ingå i gemensam samverkansplan för att underlätta samarbete och kontaktvägar i det vräkningsförebyggande arbetet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens samlade bedömning är att tillstyrka förslaget om ny riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar som nu även inkluderar hushåll utan barn. Förvaltningen är även positiv till att övriga nämnders uppdrag tydliggörs i det vräkningsförebyggande arbetet. Riktlinjen betonar vikten av samverkan vilket är nödvändigt för att det förebyggande arbetet ska kunna förbättras.

I dag bedriver förvaltningen visst arbete i linje med föreslagen riktlinje, vilket genomförs inom det befintliga grunduppdraget i socialtjänsten. Förslaget innebär dock en ambitionshöjning avseende ett aktivt uppsökande arbete för personer som till exempel inte önskar kontakt med socialtjänsten, att försöka förmå och motivera personen att söka och ta emot hjälp. Det är svårt att bedöma den ekonomiska dimensionen i ambitionshöjningen men förvaltningen ser en trolig konsekvens om ökat behov av fler resurser för att möta upp ett utökat vräkningsförebyggande arbete.

Verksamheterna möter regelbundet individer som inte vill medverka eller ha insatser från socialtjänsten. I mångt och mycket bygger kontakten med socialtjänsten på frivillighet och när det inte sker har socialtjänsten svårt att agera när det handlar om insatser som försörjningsstöd och boendestöd. Arbetet är ofta komplicerat och svårarbetat och i vissa fall otydligt. En remissrunda har genomförts inom förvaltningen i de verksamheter som berörs av det nya förslaget. De synpunkter som har framkommit och som bifogas som medskick återfinns under rubriken "*Bedömning ur social dimension*".

Samverkan

Information om ärendet ges till de fackliga organisationerna vid Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 13 september 2021.

Socialförvaltning Nordost

Gitte Caous
Förvaltningsdirektör

Arne Wiik
Avdelningschef

Annika Ljungh
Avdelningschef

Bilagor

1. Nuvarande riktlinje: Riktlinjer för att förebygga avhysningar av hushåll med barn
2. Förslag till reviderad riktlinje; Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrande
2021-09-22

Ärende nr 26

Yttrande angående – remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrandet

Den 1 maj 2019 införde stadsdelarna en ny rutin för handläggning av nödbistånd till boende för personer och familjer som efter en individuell prövning inte bedöms uppfylla kriterierna för rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen. Detta på grund av att rättspraxis inte ger stöd för att bevilja dessa personer och familjer annat bistånd än tillfälligt tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutinen har inneburit att personer utan sociala problem, så kallade strukturellt hemlösa och de familjer som står helt utan tak över huvudet, i första hand beviljas kontanta medel för att själva ordna tillfälligt boende på tex vandrarhem. Ett tillfälligt boende kan hamna på upp till 35000 kr/månad, vilket givetvis är ohållbart i längden.

I särskilda fall beviljas en placering i ett tillfälligt boende, så kallat nödbiståndboende, istället för kontanta medel. Det sker när en barnfamilj inte bedöms kunna ordna tak över huvudet med hjälp av kontanta medel. Av de som är akut hemlösa är majoriteten utrikes födda idag. Mer än 80 % av dessa saknar social problematik, de är s k strukturellt hemlösa. De borde inte vara beroende av långvariga bidrag men fastnar däri ändå. Över 40% av dessa har bott här i mer än 5 år.

Göteborg har även prioriterat bostäder till 2700 anvisade nyanlända som enligt bosättningslagen ska tillhandahållas bostad i 4 år. SD varnade tidigt för de problem som uppstår efter dessa 4 år. Merparten av dessa har inte uppfyllt ställda krav på egenförsörjning och bör därmed avhysas i enlighet med ingångna avtal. Bostadsbristen i Göteborg har ökat kraftigt, därför är det rimligt att de som inte längre uppfyller avtalet, men blockerar bostäder för de som är i mer akut behov av dessa, avhyses.

Vi instämmer inte med förvaltningens bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd.

Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

När en person har en socialpsykiatrisk problematik och behöver stöd i hemmet är det också viktigt att insatser som bostöd ges i förebyggande syfte för att undvika ekonomisk hyresskuld.

Med dessa undantag måste egenförsörjning ändå vara normen för att kunna få en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden.

Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

Svar på remiss angående riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

§ 234, N165-0455/21

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst tillstyrker förslag till riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar med beaktande av förvaltningens synpunkter och förslag.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens utlåtande såsom eget yttrande till kommunstyrelsen.

Markus Lüthje (SD) meddelar att (SD) inte deltar i beslutet med hänvisning till eget yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnd Sydväst är remissinstans för stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar. Den reviderade riktlinjen inkluderar nu alla hushåll och inte längre enbart barnfamiljer. Revideringen av riktlinjen är en del i Göteborg Stads plan mot hemlöshet. Förvaltningen är positiv till riktlinjen men önskar samtidigt att stadsledningskontoret tar hänsyn till de synpunkter och förslag som lämnas i detta tjänsteutlåtande och som bland annat rör samverkan mellan nämnderna i individärenden, klargörande av socialtjänstens ansvar efter att en avhysning genomförts samt förtydligande kring vilka som omfattas av riktlinjen.

Handlingar

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2021.

Yttrande daterat 2021-09-22 från (SD), protokollsbilaga 4.

Yrkande

Ordföranden Lena Olinder (M) yrkar å alliansens vägnar bifall till förvaltningens förslag.

Justering

Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-09-22

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Vid protokollet

Sekreterare

Åke Ström

Ordförande

Lena Olinder (M)

Justerande

Christian Larsson (V)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-31

Diarienummer N165-0455/21

Handläggare

Johanna Larsson

Telefon: 031-365 00 00

E-post: johanna.larsson@socialsydvast.goteborg.se

Svar på remiss - Riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnd Sydväst tillstyrker stadsledningskontorets förslag om riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar med beaktande av förvaltningens synpunkter och förslag.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens utlåtande såsom eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen förklaras för omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnd Sydväst är remissinstans för stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar. Den reviderade riktlinjen inkluderar nu alla hushåll och inte längre enbart barnfamiljer. Revideringen av riktlinjen är en del i Göteborg Stads plan mot hemlöshet. Förvaltningen är positiv till riktlinjen men önskar samtidigt att stadsledningskontoret tar hänsyn till de synpunkter och förslag som lämnas i detta tjänsteutlåtande och som bland annat rör samverkan mellan nämnderna i individärenden, klargörande av socialtjänstens ansvar efter att en avhysning genomförts samt förtydligande kring vilka som omfattas av riktlinjen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I arbetet med Göteborg Stads plan mot hemlöshet har ekonomiska konsekvenser vid genomförande av planens aktiviteter beaktats. Utgångspunkten för de åtgärder som föreslogs i planen är att dessa är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt.

En utvidgning av riktlinjens målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer. Det skulle kunna innebära vissa ökade kostnader. Samtidigt kan det antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd.

Göteborgs Stad har sedan 2018 årligen erhållit cirka 6,1 miljoner kronor i statsbidrag för att förstärka stadens arbete med att motverka hemlöshet. Syftet med statsbidraget är att förbättra situationen för akut hemlösa kvinnor och män. Medlen kan även användas för att förstärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. En viss del av summan har avsatts för boenderådgivning och vräkningsförebyggande arbete i socialnämnderna och i fastighetsnämnden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att bli avhyst från sitt boende skapar en stor risk för hemlöshet och leder till en drastiskt försvagad position på bostadsmarknaden. Forskning visar att personer som en gång blivit avhysta har mycket svårt att komma tillbaka in på bostadsmarknaden¹.

Alla barn som bor i Sverige har, enligt barnkonventionen, rätt till en skälig levnadsstandard som kan tillgodose deras ”fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling” (artikel 27). Även barnfamiljer berörs av avhysningar och en osäker boendesituation har negativ inverkan på bland annat barns trygghet, skolgång och utbildningsresultat. Hemlösa barnfamiljer blir ofta placerade på olika typer av tillfälliga boenden men kan även bo inom den sekundära eller svarta bostadsmarknaden. Det finns även barn och föräldrar som bor tillfälligt hos släktingar eller vänner. Avhysningar innebär att redan utsatta familjer utsätts för stora påfrestningar som kan komma att följa barnen under lång tid.

Kommunerna har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet. Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller att ge stöd till personer och familjer i samband med en avhysning samt att följa upp situationen efter avhysningen. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att följa upp berörda barns situation. De senaste åren har det skett en verksamhetsutveckling och ökad samverkan med hyresvärdarna utifrån nu gällande riktlinje. Arbetet med att förbygga avhysningar är fortfarande ett utvecklingsområde och en ny reviderad riktlinje förväntas kunna bidra till en fördjupad samverkan mellan berörda parter.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 september 2021.

Bilagor

1. Remissversion revidering av vräkningsförebyggande riktlinje
2. Nu gällande riktlinje
3. Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2021-06-16 § 522 samt stadsledningskontorets beslutsunderlag daterat 2021-05-18

¹ Flyghed, J. & Nilsson, A. (2004) Vräkt och hemlös? Marginaliseringsprocesser bland vräkta. Socialmedicinsk tidskrift 2004:1

Ärendet

Socialnämnd Sydväst är remissinstans för stadsledningskontorets förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar. Förvaltningen är positiv till riktlinjen men önskar samtidigt att stadsledningskontoret tar hänsyn till de synpunkter och förslag som lämnas i detta tjänsteutlåtande.

Remissvar ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. 2020 antog kommunfullmäktige en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

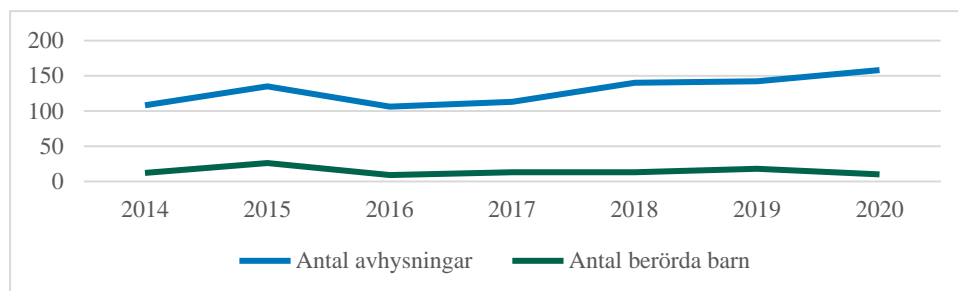
Samtliga bolag inom Förvaltnings AB Framtiden arbetar förebyggande mot avhysning, men arbetet är organiserat på olika sätt. Störningsjouren hanterar en del av arbetet med att förebygga avhysningar när det gäller störningsärenden och hyresskulder medan vissa bolag och distrikt i koncernen hanterar störningar och skulder internt. De kommunala bostadsföretagen utgår från stadens riktlinjer för att förhindra avhysning av barnfamiljer.

I hemlöshetsplanen beskrivs att arbetet med att förebygga avhysningar organiseras på olika sätt i socialförvaltningarna och nivå och kvalitet i arbetet skiljer sig åt. I vissa förvaltningar ingår det vräkningsförebyggande arbetet som en del i den ordinarie verksamheten medan andra har anställt särskild personal som arbetar riktat mot hyresvärdar och enskilda personer för att hitta lösningar vid risk för avhysning. Oavsett hur förvaltningarna organiserat arbetet underlättas arbetet av att det finns en tydlig kontaktväg till socialtjänsten när det gäller risk för avhysning, exempelvis via en funktionsbrevlåda eller ett direktnummer. Det är viktigt att samverkansparter och allmänhet får kontakt med rätt instans inom socialtjänsten inom rimlig tid.

Antal avhysningar och berörda barn

Kronofogden redovisar årligen statistik över avhysningar från förstahandskontrakt. Majoriteten, drygt 90 procent, av ansökningarna leder inte till avhysning. Statistiken tyder på att huvuddelen av de problem som föranleder hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att ansöka om avhysning kan lösas innan det hinner gå till en genomförd avhysning.²

Diagram 1, Antal verkställda avhysningar och antal berörda barn i Göteborg, Kronofogden

² Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Socialstyrelsen 2017.

Av nationell statistik framgår att i de ärenden som rör barn och där avhysningen avser barnets permanenta bostad är det i cirka 68 procent av fallen en ensamstående förälder som blir avhyst. Av de ensamstående är cirka 72 procent kvinnor. I 46 procent av de verkställda avhysningarna är sökande allmännytt/kommunalt bostadsbolag. I 51 procent är sökande en privat hyresvärd och i 3 procent är sökande en bostadsrättsförening. Hyresskuld är den överlägset vanligaste orsaken och är grund för avhysningen i cirka 84 procent av fallen. Den genomsnittliga hyresskulden är cirka 24 500 kronor (medianskulden 13 600) och i cirka 39 procent av fallen sker vräkningen för hyresskulder under 10 000 kronor. Siffrorna ovan avser hyresskuldens belopp vid ansökningstillfället vilket innebär att den obetalda hyran oftast har blivit högre när avhysningen verkställs.³

Reviderad riktlinje

Stadsledningskontoret har i samverkan med representanter för socialnämnderna och fastighetsnämnden arbetat fram ett förslag till reviderad riktlinje. Målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll, i övrigt föreslås inga större förändringar. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. En tydligare uppdelning utifrån facknämndernas respektive ansvar har gjorts. En årlig uppföljning sker av stadens hemlöshetsplan varför detta stycke strukits i förslaget till riktlinje. Den reviderade riktlinjen utgör underlag för inhämtning av synpunkter från respektive nämnd och styrelse.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen är positiv till riktlinjen i sin helhet och bedömer att den kommer att stödja oss i arbetet med att utforma insatser för att förebygga avhysningar. Några synpunkter och medskick följer här.

Förvaltningen önskar ytterligare vägledning i riktlinjen kring hur sekretessfrågan ska hanteras mellan nämnderna. I riktlinjen skrivs att vi ska inhämta samtycke, vilket inte alltid är så enkelt när det gäller målgruppen psykiatriskt funktionshindrade. Dessa personer löper dessutom extra stor risk att förlora sitt boende, inte sällan till följd av störningar som åsamkats under sjukdomsskov.

I riktlinjen ges exempel om boendestöd som insats för personer med missbruksproblem. I nuläget finns inte delegation för socialsekreterare inom socialförvaltningen att fatta detta beslut, inte heller finns insatsen att tillgå inom socialförvaltningen. Dessa personer faller inte alltid in i målgruppen för funktionsstödförvaltningen, vilket kan göra att de inte beviljas boendestöd.

Stycket på sida 6 som inleds med ”enligt 11 kap 1 § Sol” anser vi är överflödigt i sammanhanget, eftersom det inte kommer att vara aktuellt i dessa ärenden.

Förvaltningen önskar också klargörande kring vilket ansvar som socialtjänsten har efter att ett hushåll blivit uppsagt/avhyst. I riktlinjen berörs enbart det förebyggande arbetet, d.v.s fram tills att ett hushåll avhyses. Det finns även ett behov av att klargöra vilket ansvar som vilar på socialtjänsten efter att en avhysning har skett. I den handbok som är under omarbetning finns förslag på att socialtjänsten ska ta reda på vart människor tar

³ Fördjupad statistik för vräkningar som berört barn 2019 samt kompletterande analys av statistiken. Kronofogden 2019

vägen efter uppsägning av kontrakt/avhysning samt erbjuda uppföljande kontakter. Vår bedömning är att det skulle vara ett omöjligt uppdrag och kräva stora resurser.

Inom förvaltningen finns en utföraravdelning som erbjuder boenden för personer i hemlöshet efter biståndsbeslut. Ett medskick är att det behöver tydliggöras i riktlinjen att den enbart riktas till att förebygga avhysningar för hushåll med förstahandskontrakt. Detta finns angett i syftesbeskrivningen i början av riktlinjen, men kan behöva tydliggöras ytterligare då det i bakgrunden beskrivs omfatta alla hushåll som riskerar att avhysas. Även de personer som har en beviljad boendeinsats och bor inom avdelningen Boende och hemlöshet ska mötas av ett avhysningsförebyggande förhållningssätt från socialtjänsten (myndighet och utförare) och hyresvärden (utföraren inom Göteborgs stad), men det regleras genom andra gemensamma inriktningsdokument och stödmaterial (t.ex. kategoriplan och insatsprocess inom Socialtjänstprocessen för Socialt boende med stöd).

Förvaltningen föreslår att socialnämnden tillstyrker förslag om riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar, med beaktande av förvaltningens synpunkter och förslag.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Jörgen Larzon

Avdelningschef

Anna Holmqvist

Tf. Förvaltningsdirektör

§ 232 N160-1095/21

Svar på remiss - Riktlinjer för arbetet med att förebygga avhysningar

Beslut

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden:

1. tillstyrker Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.
2. översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som nämndens eget yttrande.
3. förklarar beslutet omedelbart justerat.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2021-08-13

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Dag för justering

2021-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Fanny Hallström

Ordförande

Elisabet Lann (KD)

Justerande

Daniel Bernmar (V)

Protokollsutdragets riktighet intygas av nämndsekreterare Carolina Hansson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-13

Diarienummer N160-1095/21

Handläggare: Anna Sahlberg

anna.sahlberg@aldrevardomsorg.goteborg.se

Svar på remiss - Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

Äldre samt- vård och omsorgsnämnden:

1. tillstyrker Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
2. översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som nämndens eget yttrande
3. förklarar beslutet omedelbart justerat

Sammanfattning

2012 fastställde kommunfullmäktige riktlinjer för att förebygga avhysningar av hushåll med barn. I april 2020 beslutade kommunfullmäktige om en ny plan mot hemlöshet för perioden 2020 – 2022. I samband med beslutet fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram nya riktlinjer för samtliga hushåll som riskerar att avhysas, inte bara hushåll med barn.

Förslaget till riktlinje - Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar, har sänts ut på remiss till Äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande, se bilaga 1. Nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 29 september.

I den remitterade riktlinjen har målgruppen utvidgats till att gälla samtliga hushåll som riskerar avhysning. Innehållet i den remitterade riktlinjen har även omstrukturerats och varje nämnds och styrelses ansvar har tydliggjorts. I övrigt föreslås inga större förändringar från den nu gällande riktlinjen från 2012, se bilaga 2.

Förvaltningens föreslår att nämnden tillstyrker Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I den remitterade riktlinjen är målgruppen samtliga hushåll som riskerar att avhysas, inte bara hushåll med barn. En utvidgning av riktlinjens målgrupp innebär att även äldre personer omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer tidigare. Ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen bedöms i förlängningen leda till effektivare processer och förbättrad samverkan i staden vilket bör resultera i minskade kostnader för äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen och staden som helhet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Inom gruppen äldre personer förekommer faktorer som ökar risken för avhysning. Det kan till exempel handla om personer som har drabbats av begynnande demens som inte upptäcks. Sjukdomen kan bland annat leda till en oförmåga att betala räkningar, även om ekonomiska medel finns. En annan konsekvens av sjukdomen kan vara att hyresgästen inte längre klarar av att sköta sin bostad så att sanitära olägenheter uppstår. Saknas socialt nätverk eller andra kontaktytor så ökar sannolikheten för att sjukdom eller sanitära olägenheter i boendet inte upptäcks i tid och risk för avhysning uppstår.¹

Forskning visar att personer som en gång blivit avhysta har mycket svårt att komma tillbaka in på bostadsmarknaden, vilket kan leda till hemlöshet. Bostadsbristen begränsar möjligheterna för avhysta äldre personer att få en bostad som svarar mot deras behov av service, trygghet och tillgänglighet. Äldre personer med låg pension riskerar att inte få en ny bostad efter avhysning på grund av begränsande ekonomiska medel.²

Äldre personer som lever i hemlöshet är utsatta både fysiskt och psykiskt. Många lider av demenssjukdom eller kronisk somatisk sjukdom. Missbruksproblematik förekommer ofta i gruppen äldre hemlösa. I stadens beslutade [hemlöshetsplan](#) för perioden 2020-2022 är en av åtgärderna i fokusområde 1 att utveckla samverkan för att förebygga avhysning av äldre personer.³

Stadens samordning utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot avhysningar och i förlängningen risk för hemlöshet. Riktlinjen beskriver respektive berörd nämnd och styrelses ansvar, uppgifter och roll i samverkan för att utveckla arbetet med att förebygga avhysningar.

Samverkan

Information FSG 16 september 2021.

Bilagor

1. Förslag till reviderad riktlinje - Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
2. Nuvarande riktlinje - Riktlinjer för att förebygga avhysningar av hushåll med barn

¹ Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Socialstyrelsen 2017.

² Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Socialstyrelsen 2017.

³ Göteborgs stads plan mot hemlöshet 2020-2022

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret senast den 29 september.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat reviderad riktlinje Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar till Äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande, se bilaga 1. Nämndens yttrande ska inkomma till kommunstyrelsen senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Kronofogden redovisar årligen statistik över avhysningar. Statistiken tyder på att huvuddelen av de problem som föranleder hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att ansöka om avhysning kan lösas innan det hinner gå till en genomförd avhysning. Majoriteten, drygt 90 procent, av ansökningarna som kommer in leder inte till avhysning i slutändan.⁴

Hyresskuld är den överlägset vanligaste orsaken och är grund för avhysningen i cirka 84 procent av fallen. I cirka 68 procent av fallen är det en ensamstående förälder som blir avhyst. Av de ensamstående är cirka 72 procent kvinnor. I 46 procent av de verkställda avhysningarna är sökande allmännytt/kommunalt bostadsbolag. I 51 procent är sökande en privat hyresvärd och i 3 procent är sökande en bostadsrättsförening.⁵

Statistiken för gruppen personer 65 år eller äldre under den senaste femårsperioden redovisas i nedanstående tabell.

Statistik över genomförda avhysningar för personer 65 år eller äldre i Göteborgs kommun 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal genomförda avhysningar	135	106	113	140	142	158
Antal genomförda avhysningar personer 65 år eller äldre	16	9	11	14	14	17
Andel genomförda avhysningar personer 65 år eller äldre	8,4%	11,7%	10,2%	10%	10,1%	9,2%

(Källa: Kronofogden, 2021-08-23)

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock i dagsläget riktlinjer i staden som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. 2020 antog kommunfullmäktige en ny [hemlöshetsplan](#) för perioden 2020-2022. En av de beslutade åtgärderna var att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med medverkande parter ta fram riktlinjer som omfattar samtliga hushåll som riskerar att avhysas, inte endast hushåll med barn.

I samverkan med representanter för socialnämnderna och fastighetsnämnden har ett förslag till reviderad riktlinje arbetats fram och skickats ut på remiss till Äldre samt vård- och omsorgsnämnden. Det utskickade remissunderlaget har reviderats genom att målgruppen i riktlinjen utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet har omstrukturerats och tydliggör varje berörd nämnds och styrelses ansvar. I övrigt föreslås inga större förändringar. En årlig uppföljning sker av stadens hemlöshetsplan varför detta stycke strukits i det förslag till riktlinje som tagits fram.

⁴ Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Socialstyrelsen 2017.

⁵ Fördjupad statistik för vräkningar som berört barn 2019 samt kompletterande analys av statistiken. Kronofogden 2019

I stadens beslutade hemlöshetsplan för 2020-2022 anges att en av åtgärderna i fokusområde 1 är att utveckla samverkan för att förebygga avhysning av äldre personer. I hemlöshetsplanen anges att ett framgångsrikt vräkningsförebyggande arbete med målgruppen äldre förutsätter att samverkan sker mellan individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen.

Den föreslagna riktlinjen fastställer det gemensamma ansvaret som berörda nämnder och styrelser har för att arbeta förebyggande för att förebygga att personer blir avhysta från sina boenden och för att säkerställa en fungerande samverkan internt och externt. I riktlinjen anges vikten av att individ- och familjeomsorgen inom de fyra regionala socialförvaltningarna agerar skyndsamt vid underrättelse om uppsägningar från hyresvärderna på grund av obetald hyra, alternativt meddelande om störningar eller vanvård. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden har genom sin verksamhet ansvar för att upptäcka och agera på situationer för enskilda individer som i förlängningen kan leda till avhysning. Nämnden har också ansvar för att aktivt delta i samverkansmöten för att vid behov kunna bevilja insatser som kan bidra till kvarboende för den enskilde.

Förvaltningens bedömning

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen har en viktig roll i arbetet med att förebygga avhysningar av äldre personer i samverkan med berörda förvaltningar och bolag, vilket framgår av riktlinjen. Förvaltningen anser att äldreperspektivet bör omhändertas och tydligt inkluderas i det framtida förebyggande arbetet mot avhysningar i staden.

Förvaltningen ställer sig positiv till att riktlinjen förtydligar berörda förvaltningars och bolags respektive ansvar i processen och att den belyser vikten av skyndsamt hantering. Det finns ett behov av att utveckla arbetet och samverkan för att förebygga avhysningar, den föreslagna riktlinjen förväntas kunna bidra till en sådan utveckling och till att skapa en effektiv hantering ur ett hela-stadenperspektiv.

Den samlade bedömningen är att föreslagen riktlinje bidrar till att minska risken för avhysning från sin bostad och i förlängningen hemlöshet för äldre personer. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker remitterad riktlinje - Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar, enligt bilaga 1.

Äldre samt vård - och omsorgsförvaltningen

Björn Ek-Wahlqvist

Avdelningschef Kvalitet och utveckling

Babbs Edberg

Förvaltningsdirektör

Yttrande
2021-09-21

Ärende nr 9

Yttrande angående – remiss om reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Yttrandet

Den 1 maj 2019 införde stadsdelarna en ny rutin för handläggning av nödbistånd till boende för personer och familjer som efter en individuell prövning inte bedöms uppfylla kriterierna för rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen. Detta på grund av att rättspraxis inte ger stöd för att bevilja dessa personer och familjer annat bistånd än tillfälligt tak över huvudet för att undvika nöd.

Rutinen har inneburit att personer utan sociala problem, så kallade strukturellt hemlösa och de familjer som står helt utan tak över huvudet, i första hand beviljas kontanta medel för att själva ordna tillfälligt boende på tex vandrarhem. Ett tillfälligt boende kan hamna på upp till 35000 kr/månad, vilket givetvis är ohållbart i längden.

I särskilda fall beviljas en placering i ett tillfälligt boende, så kallat nödbiståndboende, istället för kontanta medel. Det sker när en barnfamilj inte bedöms kunna ordna tak över huvudet med hjälp av kontanta medel. Av de som är akut hemlösa är majoriteten utrikes födda idag. Mer än 80 % av dessa saknar social problematik, de är s k strukturellt hemlösa. De borde inte vara beroende av långvariga bidrag men fastnar däri ändå. Över 40% av dessa har bott här i mer än 5 år.

Göteborg har även prioriterat bostäder till 2700 anvisade nyanlända som enligt bosättningslagen ska tillhandahållas bostad i 4 år. SD varnade tidigt för de problem som uppstår efter dessa 4 år. Merparten av dessa har inte uppfyllt ställda krav på egenförsörjning och bör därmed avhysas i enlighet med ingångna avtal. Bostadsbristen i Göteborg har ökat kraftigt, därför är det rimligt att de som inte längre uppfyller avtalet, men blockerar bostäder för de som är i mer akut behov av dessa, avhyses.

Vi instämmer inte med förvaltningens bedömning, att urskillningslöst inkludera hushåll utan barn, då det finns ett omfattande antal fall som inte bedöms uppfylla kriterierna för bistånd.

Nödlidande barnfamiljer utan bostad måste ges företräde. Ur ett barnperspektiv ska den psykosociala uppväxtmiljön förbättras för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

När en person har en socialpsykiatrisk problematik och behöver stöd i hemmet är det också viktigt att insatser som bostöd ges i förebyggande syfte för att undvika ekonomisk hyresskuld.

Med dessa undantag måste egenförsörjning ändå vara normen för att kunna få en lägenhet via allmännyttan. Trots årtal av försök till etablering, kommer många människor inte ut i arbete. Många klarar sig inte utan försörjningsstöd eller bostadshjälp, ofta på grund av en för låg utbildningsgrad som inte efterfrågas på arbetsmarknaden.

Tyvärr är det den oansvariga politik som nuvarande och tidigare styre har bedrivit, som har försatt staden i sitt nuvarande tillstånd, ett samhälle med stora samhällsklyftor, otrygghet och segregation. Rimliga krav på motprestation måste ställas innan bidrag och bostad beviljas. Det är en viktig åtgärd för att få tillbaka ett fungerande Göteborg, utan parallella samhällen, våld och grov kriminalitet.

Remiss från stadsledningskontoret om Göteborgs Stads riktlinje för att förebygga avhysningar av hushåll med barn

§ 177, N161-1159/21 (0727/21)

En remiss om Göteborgs Stads riktlinje för att förebygga avhysningar från hushåll har inkommit, med sista svarsdag den 29 september 2021. Stadsledningskontoret har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram gemensamma riktlinjer för att förebygga avhysningar och förhindra ökad bostadslöshet.

Beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handlingar

Förvaltningen har den 30 augusti 2021 upprättat ett tjänsteutlåtande med fyra tillhörande bilagor. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

SD har inkommit med ett skriftligt yttrande daterat den 21 september 2021, protokolls-bilaga 1, om brister i förvaltningens bedömning och kriterierna för bistånd.

Yrkande

Ordförande Jens Adamik (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag tillstyrka Göteborgs Stads riktlinje att förebygga avhysning av hushåll med barn.

Krista Femrell (SD) meddelar att SD avstår från att delta i beslutet.

Justering

Den 22 september 2021.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll (nr 9)
Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Vid protokollet

Sekreterare

Viktor Jakobsson Rikenberg

Ordförande

Jens Adamik (L)

Justerande

Åsa Nilsen (FI)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-30

Diarienummer N161-1159/21

Handläggare

Karen Nuldén

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: karen.nulden@funktionsstod.goteborg.se

Svar på remiss om Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har i Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020–2022 fått i uppdrag att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart för hushåll med barn. En reviderad riktlinje har tagits fram av stadsledningskontoret där innehållet från riktlinjen om barn med risk för avhysning omstrukturerats och omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. Riktlinjen utgår från varje styrelse och nämnds ansvar.

Ärendet har översänts till nämnden för funktionsstöd för synpunktsinhämtning. Förvaltningen har ett antal synpunkter i ärendet, vilka är av karaktären att förtydliga ansvarsfördelning som lyfts fram i riktlinjen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen bedömer, i enlighet med stadsledningskontoret, att de åtgärder som föreslås i planen är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt. För förvaltningen innebär inte riktlinjen något utökat ansvar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Att bli avhyst från sitt boende innebär en stor risk för hemlöshet och leder till en drastiskt försvagad position på arbetsmarknaden. Nämnden fyller därmed en viktig förebyggande funktion i samhället genom de stödinsatser som den ger. Nämnden beviljar insatser till följd av ekonomisk hyresskuld där personen samtidigt har en socialpsykiatrisk problematik och behöver stöd i hemmet, genom till exempel boendestöd. Nämnden beviljar också boendestöd till följd av annan problematik i hemmet, som inte beror på ekonomisk hyresskuld, men som skapar en otrygg miljö för personen själv samt för

dennes omgivning som gör att personen inte kan bo kvar. Att stödja dessa personer att få en trygg boendemiljö innebär därför inte endast att rätt insats ska ges, utan också i rätt tid.

I Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionshinder 2021–2026 finns ett antal rättighetsområden som förvaltningen förväntas uppfylla. Bland annat rätten till ett tryggt liv och rätten till en fungerande bostad. Genom ett aktivt och kontinuerligt förebyggande avhysningsarbete uppfyller vi därmed inte bara stadens eget program – utan också de mänskliga rättigheter och det nationella funktionshinderpolitiska målet som programmet utgår ifrån.

Enligt barnkonventionen har vi också ett ansvar att säkerställa barns rättigheter. Att arbeta förebyggande med avhysning kan till exempel innebära att vi säkerställer att barn som av olika anledningar inte kan bo kvar i sin hemmiljö har rätt till ett alternativt hem, att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv, samt har rätt till en skälig levnadsstandard genom till exempel en bostad.

I och med omorganisationen har förvaltningen stått inför ett antal utmaningar i det vråkningsförebyggande arbetet vad gäller kontaktvägar till de andra socialförvaltningarna, samverkan i ärenden där fler förvaltningar är inkopplade och en tydlig gemensam process i staden. Förvaltningen för funktionsstöd instämmer med stadsledningskontoret om att arbetet med att förebygga avhysningar är ett utvecklingsområde och att en ny riktlinje kan bidra till en fördjupad samverkan mellan berörda parter.

Samverkan

Information om att ärendet kommer att tas upp har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 15 september 2021.

Bilagor

1. Protokollsutdrag KS 2021-06-16 §522 Förslag till revidering av riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
2. Tjänsteutlåtande KS Förslag till revidering av riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
3. Göteborgs Stads riktlinje for att förbygga avhysningar av hushåll med barn (Nu gällande)
4. Göteborgs Stads riktlinje for att förbygga avhysningar av hushåll med barn (Remissversion)

Ärendet

Nämnden för funktionsstöd har givits möjlighet att lämna synpunkter på förslag på ny riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar. Den nya riktlinjen är baserad på tidigare riktlinje för att förebygga avhysningar av hushåll med barn, samt har omstrukturerat innehåll utifrån från varje styrelse och nämnds ansvar i det förebyggande avhysningsarbetet.

Nämndens svar ska skickas till stadsledningskontoret senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Riktlinjen beskriver ett gemensamt uppdrag att arbeta förebyggande för att förhindra avhysningar. Arbetet omfattar såväl allmänt förebyggande arbete mot avhysningar som stöd till enskilda vid ett hot om avhysning och syftar till att förhindra ökad bostadslöshet i staden.

Samtliga berörda nämnder och styrelser har ett ansvar att arbeta förebyggande för att motverka att hushåll blir avhysta och att säkerställa en fungerande samverkan internt och externt. Det ska finnas enkla kommunikationsvägar inom och mellan organisationerna och gemensamma rutiner för samarbete kring hyresgäster som inte betalar sin hyra eller stör sina grannar. Det åvilar samtliga parter att delta vid de samverkansmöten som anordnas för att förebygga uppsägning av en hyresgäst. Arbetet ska genomföras tillsammans med den enskilde. Även samverkan med andra berörda aktörer som till exempel hälso- och sjukvården kan bidra till att förebygga avhysningar.

Nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden tillsammans med övriga socialnämnder bedriver genom sina verksamheter ett viktigt arbete för att förebygga avhysningar. Det finns ett flertal insatser som indirekt kan förebygga avhysning. Nämnderna har genom sina verksamheter ansvar för att upptäcka och agera på situationer för enskilda individer som i en förlängning kan leda till avhysning. Nämnderna har också ansvar för att aktivt delta i samverkansmöten, för att vid behov kunna bevilja insatser som kan bidra till kvarboende för den enskilde.

Synpunkter

Förvaltningen för funktionsstöd har ett antal synpunkter på förslaget på ny riktlinje för att förebygga avhysningar. Synpunkterna är av karaktären att förtydliga ansvarsfördelning som lyfts fram i riktlinjen.

Begreppen ”avhysning” och ”vräkning”

I riktlinjen används begreppen ”avhysning” och ”vräkning” synonymt, vilket de också gör i stort inom hemlöshetsterminologin. Att tidigt definiera begreppen i riktlinjen kan däremot innebära en tydlighet för mottagarna att begreppen betyder samma sak.

Nedan återges förvaltningen för funktionsstöds synpunkter i enlighet med de rubriker som återfinns i riktlinjen:

Syfte med denna riktlinje

I riktlinjen beskrivs syftet med riktlinjen *att förhindra avhysning av personer som bor i en bostad för vilken de har förstahandskontrakt*. Innehållet i riktlinjen är däremot inte av karaktären att den beskriver *hur* avhysning ska förebyggas – utan snarare *vilket ansvar* respektive förvaltning i Göteborgs Stad har i det vräkningsförebyggande arbetet.

Ett förslag till annan formulering är:

Syftet med riktlinjen är att beskriva ansvarsfördelningen hos respektive förvaltning i det vräkningsförebyggande arbetet.

Det betonas dessutom att riktlinjen syftar till att förhindra att personer vräks från förstahandskontrakt, vilket är ett någorlunda snävt syfte, och bör också innefatta personer med andrahandskontrakt.

Koppling till andra styrande dokument

Då riktlinjen beskriver respektive styrelse och nämnds ansvar i det förebyggande avhysningsarbetet kan det finnas anledning att koppla riktlinjen till respektive styrelse och nämnds reglemente.

I nämnden för funktionsstöds reglemente framgår till exempel att nämnden utifrån sitt uppdrag ska säkerställa att samverkan och samordning sker med övriga fem socialnämnder (6 §) och att nämnden ansvarar för att samordna, samla kunskap och kompetens inom socialpsykiatri (personer med psykisk funktionsnedsättning, sjukdom och/eller ohälsa) (16 §).

Barns rättigheter

Kommunstyrelsen gav i juni 2020 stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram en Staden-övergripande barnrättsplan. Kommunstyrelsen beslutade den 16 juni 2021 att remittera stadsledningskontorets förslag till barnrättsplan till bland annat Förvaltningen för funktionsstöd. Avsnittet för barns rättigheter bör därmed beröra eller hänvisa till stadens barnrättsplan.

Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Nämnden för funktionsstöds ansvar beskrivs utifrån ett antal insatser som indirekt bidrar till förebyggande av avhysning. Ett exempel som ges är boendestödet som kan fungera förbyggande vid hjälp till personer med missbruksproblem, funktionsnedsättning, eller en kombination av båda att hantera sådant i vardagen som är mer eller mindre relaterat till boendet.

Däremot ges exemplet missbruksvård som en annan indirekt bidragande förebyggande insats. Denna insats ges inte av nämnden för funktionsstöd eller äldre samt vård- och omsorgsnämnden och kan därmed skapa förvirring i. Ett förslag på annan alternativ formulering är:

Boendestödet kan även uppmärksamma individens behov av god man eller förvaltare för att få hjälp att ansöka om insatsen missbruksvård.

Nämnden för funktionsstöd bör se detta avsnitt, tillsammans med socialnämndernas ansvar, som ett viktigt förtydligande för den fortsatta samverkan mellan förvaltningarna. Samverkansprojekt för gemensamma rutiner och arbetsätt har påbörjats i den nya organisationen och kan få tydligare utgångspunkt med hjälp av riktlinjen och nämndernas ansvarsbeskrivning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen för funktionsstöd bedömer att riktlinjen är ett viktigt dokument för att förtydliga nämndens ansvar i relation till socialnämnderna. Riktlinjen innebär tydlighet i ett flertal uppstartade samverkansform kopplat till vräkningsförebyggande arbete, hem-

löshet och socialpsykiatri. Förvaltningen för funktionsstöd lämnar ett antal synpunkter på riktlinjen av karaktären att förtydliga riktlinjen och minska risk för missförstånd i ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna.

En tydlig riktlinje med ansvarsfördelning är inte bara viktigt inom organisationen Göteborgs Stad, utan framför allt i förlängningen till nämnden för funktionsstöds brukare som möts av en service där uppdragen är tydliga och samverkan i staden god.

Camilla Blomqvist

Monica Sörensson

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Myndighet och socialpsykiatri

Yttrande till kommunstyrelsen över förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

§ 213, 4109/21

Beslut

Enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden tillstyrker förslag till revidering.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över förslag till revidering.

Handling

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande 2021-09-20

Justering

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-09-20

Vid protokollet

Sekreterare

Sirpa Bernhardsson

Ordförande

Mats Ahdrian

Justerande

Thomas Larsson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-20

Diarienummer 4109/21

Handläggare

Thomas Martinsson

Telefon: 031-368 10 29

E-post: thomas.martinsson@fastighet.goteborg.se

Yttrande över förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I Fastighetsnämnden

1. Fastighetsnämnden tillstyrker förslag till revidering.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som fastighetsnämndens yttrande över förslag till revidering.
3. Fastighetsnämndens protokoll förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Det förebyggande arbetet mot hemlöshet omfattar personer som riskerar att vräkas och hamna i hemlöshet. Personer som behöver olika former av stöd och insatser som bidrar till att öka möjligheterna att behålla sin bostad. Personer som en gång blivit avhysta har svårt att komma tillbaka till den ordinarie bostadsmarknaden. Cirka 20 procent av de som är hemlösa har någon gång blivit avhysta och även barnfamiljer berörs av avhysningar, vilket innebär att familjer utsätts för stora påfrestningar som kan komma att påverka barnens trygghet, hälsa och skolgång under lång tid framöver. Avhysningar innebär personligt lidande och kostnader för samhället.

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. Kommunfullmäktige antog 2020 en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

För fastighetskontorets del innebär den reviderade riktlinjen en ökad samverkan med berörda bolag och förvaltningar i samband med att hushåll riskeras att avhysas. Det innebär troligtvis också att färre hushåll kommer att vräkas i Göteborg, vilket i förlängningen innebär att det blir färre hushåll som på sikt behöver lägenhet med kommunalt kontrakt för att komma tillbaka till bostadsmarknaden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I arbetet med Göteborgs Stads plan mot hemlöshet har ekonomiska konsekvenser vid genomförande av planens aktiviteter beaktats. Utgångspunkten för de åtgärder som

föreslogs i planen är att dessa är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt.

En utvidgning av riktlinjens målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer. Revideringen har medfört att målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll som riskerar att avhysas, inte endast för hushåll med barn. Det skulle kunna innebära vissa ökade kostnader. Samtidigt kan det antas att ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning kan leda till minskade kostnader för socialt boende och nödbistånd.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Att bli avhyst från sitt boende skapar en stor risk för hemlöshet och leder till en drastiskt försvagad position på bostadsmarknaden. Forskning visar att personer som en gång blivit avhysta har mycket svårt att komma tillbaka in på bostadsmarknaden.

Alla barn som bor i Sverige har, enligt barnkonventionen, rätt till en skälig levnadsstandard som kan tillgodose deras ”fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling” (artikel 27). Även barnfamiljer berörs av avhysningar och en osäker boendesituation har negativ inverkan på bland annat barns trygghet, skolgång och utbildningsresultat. Hemlösa barnfamiljer blir ofta placerade på olika typer av tillfälliga boenden men kan även bo inom den sekundära eller svarta bostadsmarknaden. Det finns även barn och föräldrar som bor tillfälligt hos släktingar eller vänner. Avhysningar innebär att redan utsatta familjer utsätts för stora påfrestningar som kan komma att följa barnen under lång tid.

Kommunerna har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet. Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller att ge stöd till personer och familjer i samband med en avhysning samt att följa upp situationen efter avhysningen. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar att följa upp berörda barns situation. De senaste åren har det skett en verksamhetsutveckling och ökad samverkan med hyresvärdarna utifrån nu gällande riktlinje.

Arbetet med att förebygga avhysningar är fortfarande ett utvecklingsområde och en ny reviderad riktlinje förväntas kunna bidra till en fördjupad samverkan mellan berörda parter. För fastighetskontorets del innebär detta en utökad samverkan mellan hyresvärdar, socialtjänst och Kronofogden i de fall när hushåll med kommunala kontrakt riskeras att avhysas.

Bilagor

1. Förslag till reviderad riktlinje; Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 § 24 om ny plan mot hemlöshet 2020 – 2022. I planen får kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med medverkande parter, ta fram riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas, inte endast för hushåll med barn. Riktlinjen ska fastställas i kommunfullmäktige under planperioden.

I samverkan med representanter för socialnämnderna och fastighetsnämnden har ett förslag till reviderad riktlinje arbetats fram som utgör underlag för inhämtning av synpunkter från respektive nämnd och styrelse. Sista tid för svar föreslås vara den 2021-09-29 och förslag till ny riktlinje lämnas till kommunstyrelsen i början av november 2021.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. 2020 antog kommunfullmäktige en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Revideringen har medfört att målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll som riskerar att avhysas, inte endast för hushåll med barn. I övrigt föreslås inga större förändringar. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. En tydligare uppdelning utifrån facknämndernas respektive ansvar har gjorts. En årlig uppföljning sker av stadens hemlöshetsplan varför detta stycke strukits i förslaget till riktlinje.

Samtliga bolag inom Förvaltnings AB Framtiden arbetar förebyggande mot avhysning, men arbetet är organiserat på olika sätt. Störningsjouren hanterar en del av arbetet med att förebygga avhysningar när det gäller störningsärenden och hyresskulder medan vissa bolag och distrikt i koncernen hanterar störningar och skulder internt. De kommunala bostadsföretagen utgår från stadens riktlinjer för att förhindra avhysning av barnfamiljer.

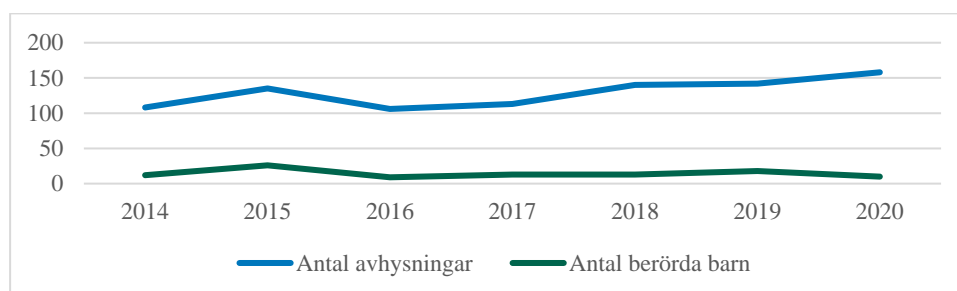
I hemlöshetsplanen beskrivs att arbetet med att förebygga avhysningar organiseras på olika sätt i socialförvaltningarna och nivå och kvalitet i arbetet skiljer sig åt. I vissa förvaltningar ingår det vräkningsförebyggande arbetet som en del i den ordinarie verksamheten medan andra har anställt särskild personal som arbetar riktat mot hyresvärdar och enskilda personer för att hitta lösningar vid risk för avhysning. Oavsett hur förvaltningarna organiserat arbetet underlättas arbetet av att det finns en tydlig kontaktväg till socialtjänsten när det gäller risk för avhysning, exempelvis via en funktionsbrevlåda eller ett direktnummer. Det är viktigt att samverkansparter och allmänhet får kontakt med rätt instans inom socialtjänsten inom rimlig tid.

Antal avhysningar och berörda barn

Kronofogden redovisar årligen statistik över avhysningar från förstahandskontrakt. Majoriteten, drygt 90 procent, av ansökningarna leder inte till avhysning. Statistiken tyder

på att huvuddelen av de problem som föranleder hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att ansöka om avhysning kan lösas innan det hinner gå till en genomförd avhysning.¹

Diagram 1, Antal verkställda avhysningar och antal berörda barn i Göteborg, Kronofogden

Av nationell statistik framgår att i de ärenden som rör barn och där avhysningen avser barnets permanenta bostad är det i cirka 68 procent av fallen en ensamstående förälder som blir avhyst. Av de ensamstående är cirka 72 procent kvinnor. I 46 procent av de verkställda avhysningarna är sökande allmännytt/kommunalt bostadsbolag. I 51 procent är sökande en privat hyresvärd och i 3 procent är sökande en bostadsrättsförening. Hyresskuld är den överlägset vanligaste orsaken och är grund för avhysningen i cirka 84 procent av fallen. Den genomsnittliga hyresskulden är cirka 24 500 kronor (medianskulden 13 600) och i cirka 39 procent av fallen sker vräkningen för hyresskulder under 10 000 kronor. Siffrorna ovan avser hyresskuldens belopp vid ansökningstillfället vilket innebär att den obetalda hyran oftast har blivit högre när avhysningen verkställs.²

Förvaltningens bedömning

Det förebyggande arbetet mot hemlöshet omfattar personer som riskerar att vräkas och hamna i hemlöshet. Personer som behöver olika former av stöd och insatser som bidrar till att öka möjligheterna att behålla sin bostad. Personer som en gång blivit avhysta har svårt att komma tillbaka till den ordinarie bostadsmarknaden. Cirka 20 procent av de som är hemlösa har någon gång blivit avhysta och även barnfamiljer berörs av avhysningar, vilket innebär att familjer utsätts för stora påfrestningar som kan komma att påverka barnens trygghet, hälsa och skolgång under lång tid framöver. Avhysningar innebär personligt lidande och kostnader för samhället.

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. 2020 antog kommunfullmäktige en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Åtgärden att ta fram riktlinjer för alla hushåll som riskeras att vräkas återfinns i stadens hemlöshetsplan som är framtagen av fastighetskontoret i samverkan med övriga berörda bolag och förvaltningar. I framtagande av planen har dialog har förts och synpunkter har inhämtats från bland annat idéburna organisationer och statliga myndigheter.

¹ Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar. Socialstyrelsen 2017.

² Fördjupad statistik för vräkningar som berört barn 2019 samt kompletterande analys av statistiken. Kronofogden 2019

För fastighetskontorets del innebär den reviderade riktlinjen en ökad samverkan med berörda bolag och förvaltningar i samband med att hushåll riskeras att avhysas. Det innebär troligtvis också att färre hushåll kommer att vräkas i Göteborg, vilket i förlängningen innebär att det blir färre hushåll som på sikt behöver lägenhet med kommunalt kontrakt för att komma tillbaka till bostadsmarknaden.

Fastighetskontoret anser att det nu liggande förslaget svarar upp mot intentionen i åtgärden som återfinns i hemlöshetsplanen. Riktlinjen har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och utgör en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet.

Martin Öbo
Fastighetsdirektör

Marie Persson
T.f. Avdelningschef

Svar på remiss om revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbete med att förebygga avhysningar

§ 80, diarienummer N043-0179/21

Beslut

1. Nämnden för konsument- och medborgarservice tillstyrker stadsledningskontorets förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.
2. Nämnden för konsument- och medborgarservice översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som sitt eget yttrande.
3. Nämnden för konsument- och medborgarservice förklarar beslutet omedelbart justerat.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-08-31 med bilagorna:

1. Förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Remittering av förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-09-22

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Vid protokollet

Sekreterare

Irene Gustafsson

Ordförande § 76–83

Björn Jedvert (L)

Justerande

Jesper Berglund (V)

Tjänstgörande ordförande § 84–89

Henrik Ryberg (M)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-09-22

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-08-31

Diarienummer N043-0179/21

Handläggare

Ulrika Hellquist

Telefon: 031-368 08 34

E-post: ulrika.hellquist@kom.goteborg.se

Svar på remiss om revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Förslag till beslut

I nämnden för konsument- och medborgarservice

1. Nämnden för konsument- och medborgarservice tillstyrker stadsledningskontorets förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.
2. Nämnden för konsument- och medborgarservice översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som sitt eget yttrande.
3. Nämnden för konsument- och medborgarservice förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Sedan 2012 finns riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. I Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020–2022 har stadsledningskontoret fått i uppdrag att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart för hushåll med barn.

Ett förslag till reviderad riktlinje har arbetats fram av stadsledningskontoret där målgruppen har utvidgats till att gälla samtliga hushåll. Innehållet i den reviderade riktlinjen har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. Ett avsnitt behandlar nämnden för konsument- och medborgarservice som ansvarar för stadens budget- och skuldrådgivning, som har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot avhysningar. Bland annat framgår det av den reviderade riktlinjen att nämnden ska agera aktivt i sitt uppdrag och bidra till ökad möjlighet för den enskilde att få behålla sitt hyreskontrakt.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I arbetet med Göteborgs Stads plan mot hemlöshet har ekonomiska konsekvenser vid genomförandet av planens aktiviteter beaktats. Utgångspunkten för de åtgärder som föreslogs i planen är att dessa är möjliga att finansiera inom befintliga budgetramar då de till stora delar handlar om metoder och arbetssätt.

En utvidgning av riktlinjens målgrupp innebär att fler personer kommer att omfattas av det arbetssätt som etablerats kring barnfamiljer. Det skulle kunna innebära vissa ökade kostnader. Samtidigt bör ett arbetssätt i enlighet med riktlinjen i en förlängning leda till minskade kostnader för sociala boenden och nödbistånd.

När det gäller den ekonomiska dimensionen för nämnden har förvaltningen inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Kommuner har en viktig roll när det gäller insatser för att förebygga avhysningar och är en betydelsefull del i samhällets samlade åtgärder mot hemlöshet. Budget- och skuldrådgivningen medverkar i det förebyggande arbetet mot avhysningar genom att i den individuella privatekonomiska rådgivningen diskutera vikten av att prioritera utgifter som avser hyra eller andra kostnader som hänger ihop med boendet, till exempel hemförsäkring. Under föreläsningar till olika målgrupper diskuteras också vikten av att betala hyra för att undvika de konsekvenser som kan leda till att konsumenter förlorar besittningsrätten till sin hyresrättslägenhet och i förlängningen avhysning.

Bilagor

1. Förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Remittering av förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Ärendet

Stadsledningskontoret har i samverkan med socialnämnderna och fastighetsnämnden arbetat fram ett förslag till reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar. Kommunstyrelsen har skickat ut förslaget på remiss till bland andra nämnden för konsument- och medborgarservice. Svar ska lämnas senast den 29 september 2021.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 § 24 om ny plan mot hemlöshet 2020–2022. I planen får kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med medverkande parter ta fram riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas, inte bara hushåll med barn. Riktlinjen ska fastställas i kommunfullmäktige under planperioden.

Ett avsnitt i riktlinjerna behandlar nämnden för konsument- och medborgarservice som ansvarar för stadens budget- och skuldrådgivning, som har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot avhysningar. Bland annat framgår det av den reviderade riktlinjen att nämnden ska agera aktivt i sitt uppdrag och bidra till ökad möjlighet för den enskilde att få behålla sitt hyreskontrakt.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att den reviderade riktlinjen ”Göteborgs Stads riktlinje för arbetet att förebygga avhysningar” är bra, då den tydliggör vilket ansvar som åligger stadens nämnder och styrelser. Vidare ser förvaltningen att det är positivt att budget- och skuldrådgivningen har ett eget avsnitt i den reviderade riktlinjen, då verksamheten har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot avhysningar.

I det reviderade förslaget framgår att nämnden för konsument- och medborgarservice ansvarar för stadens budget- och skuldrådgivning. En beskrivning ges i stora drag av vilken service som budget- och skuldrådgivningen lämnar till göteborgare. Det framgår att budget- och skuldrådgivningen hjälper personer med skulder att finna lösningar på sina ekonomiska problem och till att arbeta förebyggande för att motverka skuldsättning. Budget- och skuldrådgivare har också enligt socialtjänstlagen skyldighet att hjälpa personer med stora skulder att ansöka om skuldsanering samt ge annat stöd före, under och fram tills den skuldsaneringen är helt avslutad.

Vidare framgår det av det reviderade förslaget att nämnden ska agera aktivt i sitt uppdrag och bidra till ökad möjlighet för den enskilde att få behålla sitt hyreskontrakt.

Det reviderade förslaget går helt i linje med hur budget- och skuldrådgivningen redan idag arbetar i den privatekonomiska individuella rådgivningen, där boendekostnaden är en viktig del i det hushållsekonomiska budgetarbetet. Genom att konsumenterna får en god struktur och kan planera sin ekonomi bidrar detta bland annat till boendekostnaden beaktas och därmed förebyggs risken för obetalda hyror och i förlängningen avhysningar.

Också i det förebyggande utåtriktade arbetet med bland annat föreläsningar till olika målgrupper, för rådgivarna resonemang om en fungerande privatekonomi där boendekostnaden omfattas. Därigenom medverkar budget- och skuldrådgivningen att förhindra hyresskulder och i förlängningen avhysningar.

Eftersom budget- och skuldrådgivningen har ett arbetssätt där rådgivarna belyser och diskuterar vikten av en fungerande hushållsekonomi, där utgifter för boendekostnaden har stor relevans, gör förvaltningen bedömningen att den reviderade riktlinjen inte kommer att påverka arbetssättet eller verksamheten. Den reviderade riktlinjen ligger i linje med hur verksamheten arbetar redan idag, och bekräftar det arbetssätt som verksamheten använder sig av i arbetet med att förebygga avhysningar.

Lotta Sjöberg

Maria Holmgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef rådgivning och överförmyndarverksamhet

Vid protokollet:

Mohamed Hama Ali

Justeras:

Kjell Björkqvist

Roger Höög

§ 13

Remisser/motioner

- e) Remiss – revidering av Göteborg Stads riktlinje för arbete med att förebygga avhysningar

Beslut

Styrelsen beslutar att tillstyrka förslaget till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbete med att förebygga avhysningar i enlighet med synpunkterna i bolagets remissvar.

Styrelsehandling nr 13e
Utfärdat 2021-09-09
Diarienummer 2021-0133

Handläggare
Anders Lindgren
Telefon: 031-773 75 68
E-post: anders.lindgren@framtiden.se

Yttrande över förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar (Dnr 0727/21)

Förslag till beslut

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

Förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar tillstyrks med de synpunkter som framgår i yttrandet.

Sammanfattning

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombudda att lämna ett yttrande över förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Sedan 2012 finns riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. Stadsledningskontoret har utifrån ett uppdrag i Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020-2022 arbetat fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas, inte enbart hushåll med barn. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar.

Framtiden ställer sig generellt positiva till de förändringar som föreslås i den reviderade riktlinjen för arbetet med att förebygga avhysningar, framförallt den viktiga skillnaden att målgruppen utökats till att gälla samtliga hushåll. Bolaget bedömer även att den förändrade strukturen där respektive aktörs ansvars tydliggjorts är positiv och lämnar ett antal synpunkter med syfte att ytterligare förbättra och förtydliga riktlinjen.

Remissen ska besvaras senast 2021-09-29.

Bedömning ur ekonomisk dimension

På kort sikt innebär både ett förebyggande och avhjälpande arbete mot avhysningar kostnader för berörda aktörer. Framtidenkoncernen avdelar idag betydande personalresurser för att arbeta med frågan, framförallt inom Störningsjouren, men även inom de förvaltande bolagen. I ett lite längre perspektiv är bedömningen att arbetet har en positiv inverkan ur den ekonomiska dimensionen ur både bolagets, stadens och den enskilde hyresgästens perspektiv. Uteblivna kostnader för att avhysningar kan undvikas kommer både hyresvärdar och berörda nämnder/verksamheter till del. För den enskilde invånaren är en stabil boendesituation nästan alltid en förutsättning för att kunna sköta arbete eller studier och därmed säkra inkomster för att klara sin försörjning. Den ekonomiska dimensionen har här en tydlig koppling till den sociala.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget inte har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget bedömer att ärendet har en positiv inverkan ur den sociala dimensionen ur flera aspekter. Att ha tillgång till en bostad i en stabil och ordnad boendesituation och att undvika avhysningssituationer är en viktig förutsättning för människor att få livet att fungera. Att målgruppen för stadens riktlinje i arbetet med att förebygga avhysning utökas från barnfamiljer till att omfatta alla hushåll som riskerar att avhysas välkomnas.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för samverkan.

Expedieras

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Bilagor

1. *Bilaga 1 Nuvarande riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar*
2. *Bilaga 2 Reviderad riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar*

Ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombudade att lämna ett yttrande över förslag till revidering av Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Remissen ska besvaras senast 2021-09-29.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Det saknas dock riktlinjer som gäller alla hushåll som riskerar att avhysas. 2020 antog kommunfullmäktige en ny hemlöshetsplan där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. I uppdraget ingår att särskilt beakta ansvarsförhållande och samverkan mellan fastighetsägare och socialtjänst när det gäller barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning. Riktlinjen ska fastställas i kommunfullmäktige under planens giltighetstid.

Stadsledningskontoret har i arbetet med revideringen utvidgat målgruppen till att gälla samtliga hushåll, i övrigt föreslås inga större förändringar. Innehållet har omstrukturerats och utgår från varje styrelses och nämnds ansvar. En tydligare uppdelning utifrån facknämndernas respektive ansvar har gjorts. En årlig uppföljning sker av stadens hemlöshetsplan varför detta stycke strukits i förslaget till riktlinje.

Bolagets bedömning

Framtiden ställer sig generellt positiva till de förändringar som föreslås i den reviderade riktlinjen för arbetet med att förebygga avhysningar, framförallt den viktiga skillnaden att målgruppen utökats till att gälla samtliga hushåll. Bolaget bedömer även att den förändrade strukturen där respektive aktörs ansvar tydliggjorts är positiv och lämnar ett antal synpunkter med syfte att ytterligare förbättra och förtydliga riktlinjen.

Framtidens synpunkter

I den nuvarande versionen av riktlinjen (s. 5, under rubriken ”De kommunala hyresvärdarna ansvarar för att:”) finns en skrivning om var som gäller när underrättelse till socialtjänsten är aktuell i samband med risk för avhysning i samband med olovlig andrahandsuthyrning. Detta innehåll saknas i det nya förslaget och Framtiden anser att den bör finnas med även i de reviderade riktlinjerna.

Då fullmäktige fattat beslut om hemlöshetsplan som ska följas upp årligen har uppföljningen av riktlinjen strukits. Framtiden vill betona vikten av att resultatet av arbetet utifrån riktlinjen verkligen följs upp. Det gäller effekter av arbetet men också hur väl olika aktörer följer riktlinjen och hur avvikelser mot riktlinjen hanteras.

Ur den enskilde invånarens perspektiv är det positivt att riktlinjens ambition och förhållningssätt sträcker sig utanför stadens organisation och även omfattar exempelvis sjukvården, men bedömningen är att skrivningen kunde förtydligas ytterligare utöver vad som nämns på s 5 stycke 1.

Den handbok i vråkningsförebyggande arbete som ska arbetas fram som stöd i tillämpningen av riktlinjen kommer att vara ett viktigt redskap och en viktig del i kompetensutvecklingen för medarbetare hos samtliga aktörer som omfattas av riktlinjen.

Datum

Underskrift

.....

.....

Namnförtydligande

Terje Johansson

VD och koncernchef

Anna-Karin Trixe

Stabschef

Göteborgs
Stad

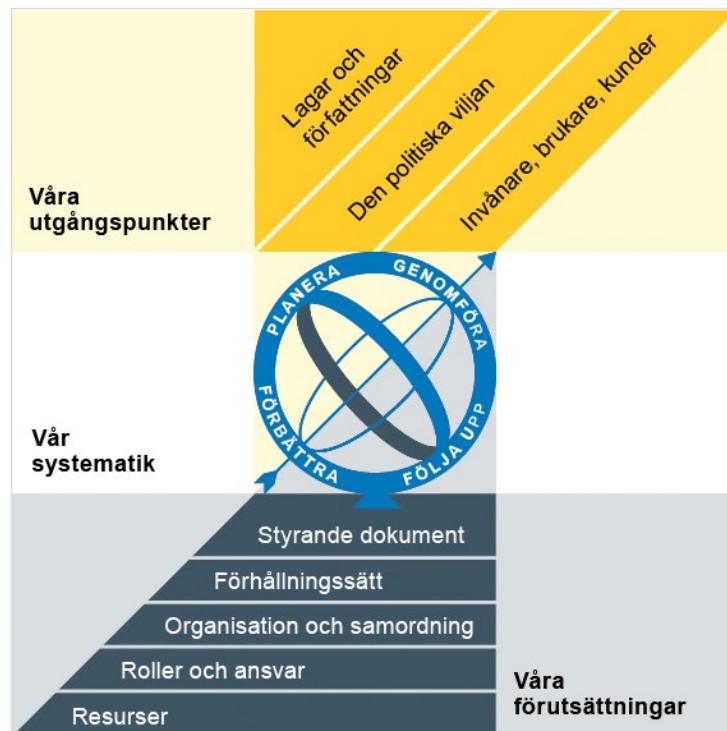
Göteborgs stads riktlinje för att förbygga avhysningar av hushåll med barn

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

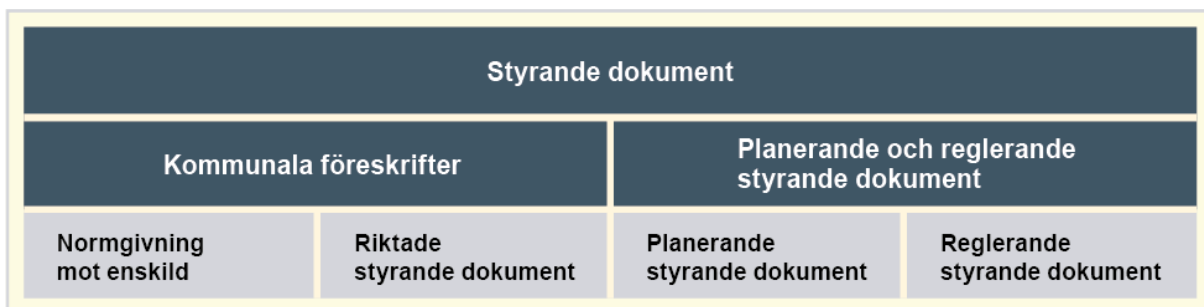

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs stads riktlinje för att förbygga avhysningar av hushåll med barn			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadsdelsnämnder, Fastighetskontoret och samtliga bolag i Förvaltnings AB Framtiden	Diarienummer: 0983/10	Datum och paragraf för beslutet: 2012-11-08 §19
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: Kommunfullmäktige 2019-05-23 §10, dnr 0110/18	Dokumentansvarig: Avdelningschef IFO, FH och folkhälsa
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje.....	3
Vem omfattas av riktlinjen	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödjande dokument	3
Riktlinje	4
Bakgrund.....	4

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med riktlinjen är att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende.

Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjer är gemensamt för stadsdelsnämnderna i Göteborg, Fastighetskontoret, de bostadsbolag som ingår i Förvaltnings AB Framtiden och övriga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad som tillhandahåller bostadslägenheter.

Bakgrund

Regeringen och Kommunfullmäktige i Göteborg har tydligt uttalat en ambition att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende. Det finns en bred förankring för att i praktiken åstadkomma ett förändrat förhållningssätt i syfte att motverka avhysningar av barnfamiljer.

Lagbestämmelser

Socialtjänstlagen (2001:453)

12 kap. jordabalken, hyreslagen (1970:994)

Offentlighet och sekretesslagen (2009:400)

Koppling till andra styrande dokument

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (FN:s barnkonvention),
Göteborgs stads riktlinjer för individuellt ekonomiskt bistånd, KF
Göteborgs stads riktlinjer för bistånd till boende, KF
Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relationer, KF
Handläggning av individuellt stöd till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning med behov av insats enligt LSS och bistånd enligt SoL - vägledning,
Göteborgs strategi och plan mot hemlöshet

Stödjande dokument

Avsiktsförklaring för anskaffning av bostäder i Göteborg. Avsiktsförklaringen tydliggör bostadsmarknadens parter samarbete för att minska hemlösheten i Göteborg.

Stadsdelarnas egna rutiner finns tillgängliga.

Riktlinje

Bakgrund

Både regeringen och Kommunfullmäktige i Göteborg har tydligt uttalat en ambition att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende. Det finns en bred politisk förankring för att i praktiken åstadkomma ett förändrat förhållningssätt i syfte att motverka avhysningar av barnfamiljer.

Skrivningarna syftar till att ange tydliga strategier och samverkansförutsättningar för att avhysningar av barnfamiljer inte ska behöva bli aktuella. Det är genom ett långsiktigt förebyggande arbetssätt, från såväl de kommunala bostadsbolagens som stadsdelsnämndernas sida, som antalet barn som drabbas av avhysning ska minska. Detta preventiva arbete måste alltså inledas långt innan en uppsägning av hyresavtalet kan ske.

Detta förslag till riktlinjer är gemensamt för stadsdelsnämnderna i Göteborg, Fastighetskontoret, de bostadsbolag som ingår i Förvaltnings AB Framtiden och övriga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad som tillhandahåller bostadslägenheter. Riktlinjerna grundas på bestämmelser i Socialtjänstlagen, Jordabalken 12 kap (Hyreslagen) och på det Samverkansavtal från februari 2019 som slutits mellan Göteborgs Stad och bostadsmarknadens parter.

Förhoppningarna är att riktlinjerna även ska komma att omfatta övriga aktörer på bostadsmarknaden i Göteborg.

Riktlinjer för ansvarsfördelning

Genom denna riktlinje manifesteras ett gemensamt uppdrag till både stadsdelsnämnderna och de kommunala bostadsbolagen att arbeta förebyggande för att förhindra avhysningar av barnfamiljer från deras bostadslägenheter. Den gemensamma ambition som kommer till uttryck är förankrad hos Ledningsgruppen för bostadsförsörjning för särskilda grupper i Göteborgs Stad.

Gemensamt ansvar socialnämnden och bostadsbolagen för att

- utveckla ett aktivt förebyggande och uppsökande arbete till de hushåll med barn som försummat sin hyresinbetalning eller agerar störande för sin omgivning.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att:

- i sin verksamhet främja den enskildes rätt till bostad (SoL 3 kap 2 §).
- skapa en tydlig ingång till socialtjänsten genom att ha en aktuell kontaktpunkt i boendefrågor.
- utveckla praktiska verktyg för att säkerställa en fungerande samverkan internt i förvaltningen och med hyresvärdarna.
- använda sig av de möjligheter 12 kap. jordabalken (hyreslagen) erbjuder för att förhindra avhysningar.
- utveckla metoder för att bättre bedöma klientens förmåga att planera sin ekonomi
- överväga behovet av insatser i form av direkt stöd i boendet.
- regelmässigt informera om och förmedla kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivning för föräldrar som upprepade gånger ansöker om bistånd tillhyresskulder.

- bedöma huruvida upprepade hyresförsummelse är att ses som en indikator på att ett barn riskerar att få sina grundläggande behov av trygghet inskränkta och därvid utreda barnets behov av stöd och skydd.
- beslut som rör ett barns mest grundläggande behov föregås av att barnet regelmässigt har erbjudits en möjlighet att få göra sin röst hörd i utredningen.

De kommunala hyresvärdarna ansvarar för att:

- informera socialnämnden i ett tidigt skede om hyresförsummelse (senast efter två månaders hyresskuld eller upprepade försenade hyresinbetalningar), oavsett om det leder till uppsägning av hyresrätten eller inte.
- underrättelse sker till socialnämnden i alla situationer där en uppsägning av hyresrätten för en barnfamilj riskerar att inträffa.

Om en hyresvärd vill underrätta socialtjänsten om att avhysning ska ske alternativt kan ske på grund av olovlig andrahandsuthyrning behöver hyresvärden eller dess representant inhämta ett samtycke från den enskilde alternativt göra en sekretessprövning i varje enskilt fall. Det saknas lagligt stöd att regelmässigt lämna sådan underrättelse från hyresvärd till socialtjänsten.

Gemensamt uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet

Stadsdelsnämnderna och de kommunala hyresvärdarna i Göteborg har genom denna riktlinje ett tydligt gemensamt uppdrag att förhindra vräkningar av barnfamiljer.

Båda parter har att agera med beaktande av vad som stadgas i FN:s barnkonvention:

- Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till en god hälsa och utveckling beaktas?
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka en mening?
- Har särskilda hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionshindrade barns och ungdomars behov?

Antalet avhysningar av barnfamiljer från de kommunala hyresvärdarna är begränsade men det är angeläget att med gemensamma ansträngningar minska antalet drabbade barn till ett absolut minimum. Det förekommer sällan att barnfamiljer vräks enbart pga. av hyresskulder eller upprepade sena inbetalningar från de kommunala hyresvärdarna. I flertalet av de fall som går till avhysning är problematiken betydligt mer komplicerad. Det är i just dessa ärenden som ett förebyggande förhållningssätt ska präglade arbetet, såväl inom socialtjänsten som inom bostadsbolagen.

Underrättelseskyldigheten från hyresvärden till socialnämnden är reglerad i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Ambitionen i Göteborg går längre än det strikt lagstadgade. Därför ska Stadsdelsnämnden, oavsett lagstadgad skyldighet, underrättas vid upprepad misskötsamhet med hyran.

Ett gemensamt uppdrag att förhindra avhysningar av barnfamiljer förutsätter en gemensam ambition att utveckla en fungerande samverkan i det vräkningsförebyggande arbetet. Det ska finnas enkla kommunikationsvägar inom och

mellan organisationerna, som bidrar till att stärka det ömsesidiga förtroendet. Det åvilar samtliga parter att delta vid de samverkansmöten som anordnas för att förebygga en uppsägning av en hyresgäst. En bärande utgångspunkt är att samverkan aldrig ska ske ”över den enskildes huvud”.

För att underlätta socialtjänstens förebyggande och uppsökande arbete bör kontaktpersonerna från respektive organisation göra gemensamt hembesök till de aktuella familjerna för att därigenom uppmärksamma problematiken i ett tidigt skede.

Stadsdelsnämndernas uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet:

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlagen förebygga att personer som riskerar att avhysas inte förlorar sin bostad samt bistå vederbörande om så ändå skulle ske. Detta innebär inte att socialtjänsten har skyldighet att tillhandahålla bostäder till alla bostadslösa, men däremot att försöka förhindra att människor förlorar ett existerande boende, särskilt när det gäller familjer med barn.

Det vräkningsförebyggande arbetet enligt denna riktlinje handlar i sin förlängning om att förhindra ökad bostadslöshet i staden, eftersom de hushåll som riskerar avhysning faktiskt har ett eget boende som bör räddas. Genom att bidra till att minska antalet vräkningar av barnfamiljer kommer staden kunna begränsa antalet dyra boendelösningar på längre sikt.

Ur ett barnperspektiv innebär uppdraget att förbättra den psykosociala uppväxtmiljön för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

Stadsdelsförvaltningarna kan inte på egen hand lösa alla de problem som ligger inbäddade i ett ärende som rör avhysning av en barnfamilj. Ett förebyggande arbete förutsätter att flera aktörer samverkar till att finna trovärdiga lösningar. Däremot har socialtjänsten en nyckelroll för att säkerställa att alla nödvändiga samarbetsparter mobiliseras. Dessa samarbetsparter finns både internt inom stadsdelsförvaltningarna och externt i form av hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten m.fl.

För att skapa en tydlig ingång till socialtjänsten ska varje stadsdelsförvaltning utse en kontaktperson för boendefrågor som övriga samverkansparter har tillgång till. Denna kontaktperson ska bland annat ha uppdraget att säkerställa att det förebyggande arbetssättet utvecklas och att samverkanskontakterna internt och externt fungerar utan störningar.

Socialtjänsten ska agera aktivt i det vräkningsförebyggande uppdraget och härigenom minska tendensen att arbeta utifrån akuta lägen och under hög tidspress. Det innebär bl.a. att socialtjänsten ska ta ställning till varje underrättelse om hyresskuld eller störande som kommer från hyresvärdarna. Enligt Hyreslagen ges socialnämnden möjligheter att förhindra en förestående uppsägning av hyresrätten, t.ex. genom att göra en utfästelse om att garantera en uppkommen hyresskuld om tidsbrist i utredningen kring bistånd har uppstått.

Denna möjlighet ska socialnämnden förhålla sig aktivt till och arbeta utifrån aktualitetsprincipen i Socialtjänstlagen.

För att bättre kunna bedöma vilka insatser som socialtjänsten bör erbjuda till enskilda hushåll bör verksamheten utveckla metoder för att bättre bedöma klientens förmåga att planera sin ekonomi och kunna erbjuda adekvata insatser i syfte att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Som regel bör socialtjänsten informera och förmedla kontakt med budget- och skuldrådgivning i kommunen till föräldrar som upprepade gånger ansöker om bistånd till hyresskulder. I alltför många fall hanteras ärenden kring hyresskulder och avhysningsshot enbart utifrån ett perspektiv av ekonomiskt bistånd. För att säkerställa att dessa ärenden behandlas utifrån ett socialt helhetsperspektiv är det angeläget att inkludera ett barnperspektiv i bedömningarna. Därför ska socialtjänsten som huvudregel också bedöma huruvida upprepade hyresförsummelse är att ses som en indikator på att ett barn riskerar att få sina grundläggande behov av trygghet inskränkta. I så fall har socialtjänsten skyldighet att utreda barnets behov av stöd och skydd. Alla beslut inom socialtjänsten som rör ett barns mest grundläggande behov bör föregås av att barnet regelmässigt har erbjudits en möjlighet att få göra sin röst hörd i utredningen.

Socialtjänsten har ansvar att utarbeta en trovärdig handlingsplan tillsammans med familjen i syfte att råda bot på missförhållandena som gör att hyresrätten riskerar att gå förlorad. Det är angeläget att utreda behovet av ett aktivt stöd i boendet från socialtjänsten. En sådan genomarbetad handlingsplan bör som huvudregel kunna accepteras av hyresvärden och därmed kunna avvärja uppsägningen. Handlingsplaner ska utvärderas i slutet av angiven överenskommen planperiod.

De kommunala hyresvärdarnas uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet: Samtliga kommunala bostadsbolag inom Framtiden koncernen och övriga kommunala uthyrare av hyresbostäder omfattas av denna riktlinje för det vräkningsförebyggande arbetet i staden.

De kommunala hyresvärdarna ska informera sina hyresgäster om deras ansvar enligt Hyreslagens regler, inkluderande såväl skyldigheter som rättigheter och vilka försummelse som kan vara grund för avhysning. Det är angeläget att ta hänsyn till att dessa regler inte är kända av alla.

En viktig faktor för att kunna minska antalet avhysningar av barnfamiljer är att socialtjänsten i stadsdelen där lägenheten är belägen, informeras i ett tidigt skede om hyresförsummelse (senast efter två månaders hyresskuld) eller vid upprepade försenade hyresbetalningar, oavsett om dessa leder till uppsägning av hyresrätten eller inte.

Om en hyresvärd vill underrätta socialtjänsten om att avhysning ska ske alternativt kan ske på grund av olovlig andrahandsuthyrning behöver hyresvärden eller dess representant inhämta ett samtycke från den enskilde alternativt göra en sekretessprövning i varje enskilt fall. Det saknas lagligt stöd att regelmässigt lämna sådan underrättelse från hyresvärd till socialtjänsten.

Alla de alternativ som finns i Hyreslagen och Samarbetsavtalet och som syftar till att ge möjlighet till att bo kvar bör övervägas i arbetet. Det kan handla om att omvandla

tillsvidareavtal till korttidskontrakt under en begränsad period, eller att omvandla hyresavtalet till ett kvarboende med kommunalt kontrakt.

Uppföljning av denna riktlinje Den officiella statistiken om avhysning av barnfamiljer från Kronofogdemyndigheten ger inte en heltäckande bild av hur många barn som verkligen förlorar sin bostad. Kronofogden registrera enbart genomförda avhysningar, vilket innebär att hyresgäster som avflyttar före avhysningsdagen inte registreras. Statistiken omfattar enbart förstahandshyresgästen, varför en barnfamilj som hyr i andra hand inte heller ingår i statistiken.

Det är angeläget att inom Göteborgs Stad utveckla en gemensam kunskapsbas för att sammanställa resultatet av det vräkningsförebyggande arbetet. I detta arbete är det viktigt att arbeta utifrån en gemensam definition av vad som är en barnfamilj. Det innebär att bl.a. hushåll där det finns umgängesbarn ska omfattas av statistiken. Stadsdelsnämnderna och de kommunala hyresvärdarna ska föra löpande statistik över:

- antalet uppsägningar som lett till att hyresgästen flyttar från lägenheten.
- antalet verkställda avhysningar av hyresgäster, varav antalet barnfamiljer och berörda barn ska redovisas separat.

Dessa uppgifter ska sammanställas och redovisas i samband med årsrapporten till Kommunstyrelsen.

Göteborgs
Stad

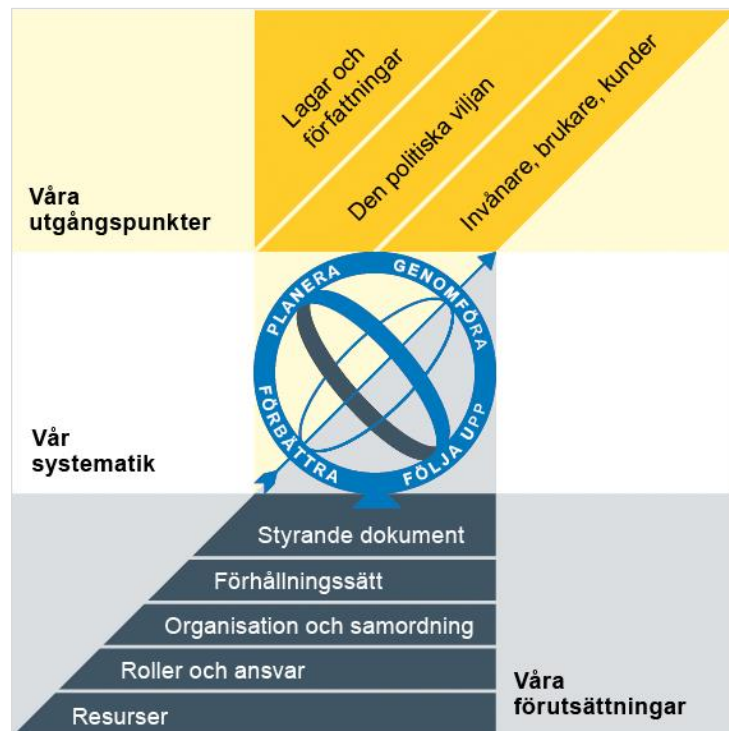
Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

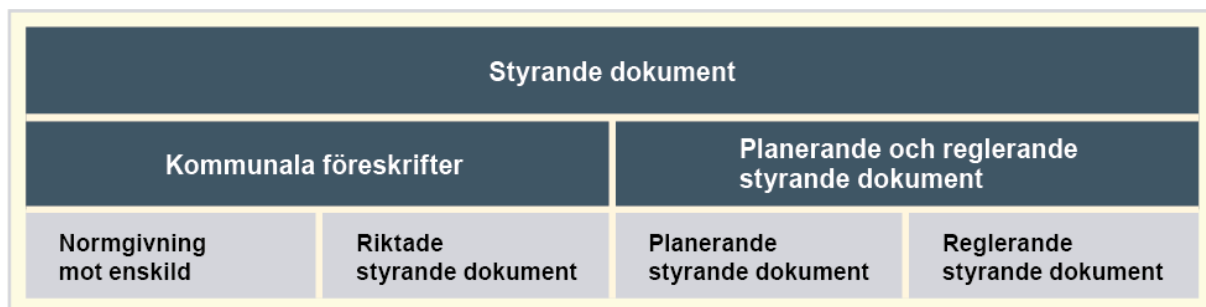

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar			
Beslutad av: kommunfullmäktige	Gäller för: [Text]	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: xxxx-xx-xx	Dokumentansvarig: Louise Odengard
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje	3
Vem omfattas av riktlinjen	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödande dokument	3
Riktlinje	4
Omfattning och inriktning	4
Barns rättigheter	4
Förebyggande arbete och insatser mot avhysningar	4
Gemensamt ansvar för allmänt förebyggande arbete	4
Nämnden för konsument- och medborgarservice	5
Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden	5
Förvaltnings AB Framtiden	5
Socialnämnderna med ansvar för individ- och familjeomsorg	6
Allmänt förebyggande arbete	6
Tydliga kontaktvägar och aktivt arbete	6
När barn berörs	6
Individ- och familjeomsorgens insatser för att undvika avhysning	7

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med riktlinje är att förhindra avhysning av personer som bor i en bostad för vilken de har förstahandskontrakt.

Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjen omfattar socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, fastighetsnämnden, samtliga styrelser inom koncernen Förvaltnings AB Framtiden samt nämnden för konsument- och medborgarservice.

Bakgrund

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16, § 24 om ny plan mot hemlöshet 2020–2022 där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll som riskerar att avhysas. Tidigare beslutade riktlinjer som berör vräkningsförebyggande arbete med barnfamiljer upphör i samband med att denna riktlinje börjar gälla. Innehållet i den tidigare riktlinjen är inarbetat i nu aktuell riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Lagbestämmelser

Förvaltningslagen (2017:900)

Socialtjänstlagen (2001:453)

Jordabalken (1970:994), kapitel 12 ”hyreslagen”

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020–2022

Göteborgs Stads riktlinjer för individuellt ekonomiskt bistånd

Göteborgs Stads riktlinjer för bistånd till boende

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relationer

Göteborgs Stads program för bostadsförsörjning

Stödjande dokument

Avsiktsförklaring för anskaffning av bostäder i Göteborg

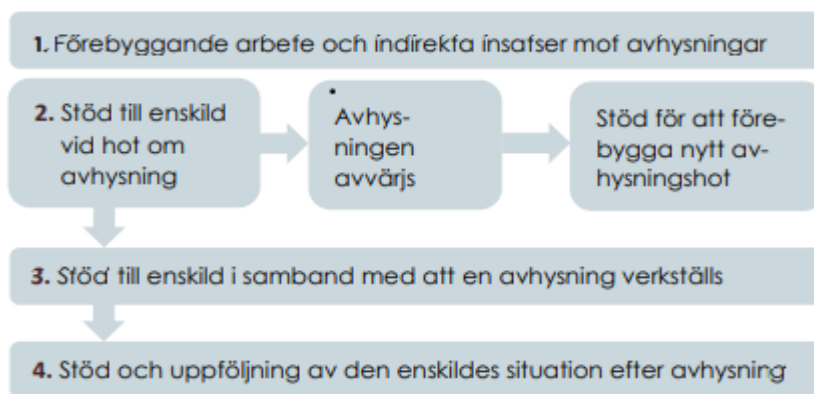
Socialstyrelsens vägledning, Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar

Riktlinje

Omfattning och inriktning

Riktlinjen beskriver ett gemensamt uppdrag att arbeta förebyggande för att förhindra avhysningar. Arbetet omfattar såväl allmänt förebyggande arbete mot avhysningar som stöd till enskilda vid ett hot om avhysning och syftar till att förhindra ökad bostadslöshet i staden. Ur ett barnperspektiv innebär uppdraget att förbättra den psykosociala uppväxtmiljön för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

Stödet i samband med att förebygga och förhindra avhysningar från bostäder kan enligt Socialstyrelsen grovt delas in i fyra faser och inriktningen bör vara att socialtjänsten ska finnas med så tidigt som möjligt i processen. Denna riktlinje omfattar de två första stegen i Socialstyrelsens processbeskrivning nedan.

Källa: Socialstyrelsens vägledning "Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar"

Barns rättigheter

I det vråkningsförebyggande arbetet har samtliga parter skyldighet att beakta barns rättigheter utifrån lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. I arbetet med barnfamiljer måste hänsyn tas till barnets situation och nedanstående frågor kan ingå som en del i en barnkonsekvensanalys:

- Innebär beslutet att barns och ungas bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungas sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- Innebär beslutet att barns och ungas rätt till en god hälsa och utveckling beaktas?
- Har barn och unga fått möjlighet att uttrycka sin mening och blivit hörda?
- Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta barns och ungas behov?

Förebyggande arbete och insatser mot avhysningar

Gemensamt ansvar för allmänt förebyggande arbete

Samtliga berörda nämnder och styrelser har ett ansvar att arbeta förebyggande för att motverka att hushåll blir avhysta och att säkerställa en fungerande samverkan internt och

externt. Det ska finnas enkla kommunikationsvägar inom och mellan organisationerna och gemensamma rutiner för samarbete kring hyresgäster som inte betalar sin hyra eller stör sina grannar. Det åvilar samtliga parter att delta vid de samverkansmöten som anordnas för att förebygga uppsägning av en hyresgäst. Arbetet ska genomföras tillsammans med den enskilde. Även samverkan med andra berörda aktörer som exempelvis hälso- och sjukvården kan bidra till att förebygga avhysningar.

Nämnden för konsument- och medborgarservice

Nämnden för konsument- och medborgarservice ansvarar för stadens budget- och skuldrådgivning, vilken har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot avhysningar. Budget- och skuldrådgivningen syftar till att hjälpa personer med skulder att finna lösningar på sina ekonomiska problem och till att arbeta förebyggande för att motverka skuldsättning. Budget- och skuldrådgivare har också skyldighet att hjälpa personer med stora skulder att ansöka om skuldsanering samt ge annat stöd före, under och fram tills den skuldsaneringen är helt avslutad.

Nämnden ska agera aktivt i sitt uppdrag och bidra till ökad möjlighet för den enskilde att få behålla sitt hyreskontrakt.

Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden tillsammans med övriga socialnämnder bedriver genom sina verksamheter ett viktigt arbete för att förebygga avhysningar. Det finns ett flertal insatser som indirekt kan förebygga avhysning. Här avses insatser som i första hand är ämnade att tillgodose andra behov men som bidrar till att risken för hyresskulder och störningar minskar. Insatser som kan fungera förebyggande är till exempel boendestöd som kan hjälpa personer med missbruksproblem, funktionsnedsättningar eller en kombination av båda att hantera sådant i vardagen som är mer eller mindre relaterat till boendet. Andra exempel kan vara en väl utvecklad missbruksvård eftersom missbruk kan vara en väsentlig faktor bakom avhysning och hemlöshet eller att bidra till att individer med behov av god man eller förvaltare får hjälp med att ansöka om insatsen.

Nämnderna har genom sina verksamheter ansvar för att upptäcka och agera på situationer för enskilda individer som i en förlängning kan leda till avhysning.

Nämnderna har också ansvar för att aktivt delta i samverkansmöten, för att vid behov kunna bevilja insatser som kan bidra till kvarboende för den enskilde.

Förvaltnings AB Framtiden

Bostadsbolagen inom Förvaltnings AB Framtiden ansvarar för att informera hyresgästerna om vilka rättigheter och skyldigheter som är förknippade med ett hyresavtal. De har också, tillsammans med Störningsjouren, ansvar för att ta en aktiv och tidig kontakt med hyresgäster som är sena med hyran eller stör sina grannar, och ge information om möjligheten att söka stöd från socialtjänsten.

Bolagen har ett ansvar att informera individ- och familjeomsorgen i ett tidigt skede om hyresförsummelse (senast efter två månaders hyresskuld eller upprepade försenade hyresinbetalningar) eller vid upprepade störningar *oavsett* om det leder till uppsägning av hyresrätten eller inte. Som ett led i ett aktivt uppsökande arbete ska representant från fastighetsägaren efter samtycke från hyresgästen samverka med hyresgäst och individ- och familjeomsorgen för att hitta gemensamma lösningar på problemet. Ambition är att

hyresvärdarna tillsammans med individ- och familjeomsorgen gör gemensamma hembesök hos hyresgäster som har en hyresskuld eller har stört omgivningen.

Alla de alternativ som finns i Hyreslagen och Samarbetsavtalet och som syftar till att ge möjlighet till att bo kvar bör övervägas i arbetet. Det kan handla om att omvandla tillsvidareavtal till korttidskontrakt under en begränsad period, eller att omvandla hyresavtalet till ett kvarboende med ett tidsbegränsat kommunalt kontrakt.

Socialnämnderna med ansvar för individ- och familjeomsorg

Allmänt förebyggande arbete

Både självförsörjande hushåll och hushåll som har försörjningsstöd kan vara i riskzonen för att få en hyresskuld som kan leda till avhysning. Socialnämnderna bör i förebyggande syfte och i samråd med den sökande hitta olika lösningar, till exempel att den sökande betalar hyran via autogiro eller får tillgång till hushållsekonomisk rådgivning. Individ- och familjeomsorgen ska regelmässigt informera om och förmedla kontakt med budget- och skuldrådgivning för hushåll som ansöker om bistånd till hyresskulder eller av annan anledning kan vara i behov av sådant stöd.

Tydliga kontaktvägar och aktivt arbete

Individ- och familjeomsorgen ska ha en tydlig kontaktväg in i verksamheten för hyresvärdar som vill informera om hushåll som riskerar avhysning. En samordningsfunktion ska finnas som samordnar nämndens arbete och som kan nås av samverkansparter.

När individ- och familjeomsorgen får underrättelse från hyresvärderna om uppsägningar på grund av obetald hyra, alternativt meddelande om störningar eller vanvård etc. ska individ- och familjeomsorgen agera skyndsamt. I vissa fall tar hyresvärderna kontakt med individ- och familjeomsorgen gällande en hyresgäst redan innan en formell underrättelse om uppsägning eller störning skickas till individ- och familjeomsorgen. Även sådan information behöver beaktas och tas ställning till.

Enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen är socialtjänsten skyldig att utan dröjsmål inleda utredning om vad som kommit till socialtjänstens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd från socialtjänsten. En utredning kan dock som huvudregel inte inledas mot en vuxen persons vilja, t.ex. om hyresgästen håller sig undan eller inte kan motiveras till att ha kontakt med socialtjänsten. Däremot kan socialtjänsten bedriva ett aktivt uppsökande arbete för att försöka förmå personen att söka och ta emot hjälp.

Individ- och familjeomsorgen ska agera aktivt i det vräkningsförebyggande uppdraget och härigenom minska tendensen att arbeta utifrån akuta lägen och under hög tidspress. Det innebär bland annat att individ- och familjeomsorgen ska ta ställning till varje underrättelse om hyresskuld eller störningar i boendet som kommer från hyresvärdarna.

När barn berörs

Att utsättas för en avhysning är en allvarlig situation för ett barn och kan i vissa fall vara en indikation på att föräldrarna kan brista i sin omsorg om barnet. Barnens situation kan därför behöva utredas närmare. När det gäller barn som kan vara i behov av skydd eller stöd har socialtjänsten ett långtgående utredningsansvar och sådan utredning kan genomföras oberoende av vårdnadshavarens inställning. Barnen har rätt att få komma till tals i frågor som rör dem, få information anpassad till ålder och mognad och har rätt att få

bli hörda. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

I avhysningsärenden där barn är berörda ska olika beslutsalternativ analyseras ur barnets perspektiv. Barnet har rätt till relevant information om vad som händer och ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör det. I samtal med barn kan socialtjänsten skaffa sig kunskap om hur barnet uppfattar situationen. Barnets bästa ska särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn

Individ- och familjeomsorgens insatser för att undvika avhysning

Individ- och familjeomsorgen har en nyckelroll för att säkerställa att alla nödvändiga samarbetsparter mobiliseras. Dessa samarbetsparter finns både internt och externt i form av hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten med flera. Individ- och familjeomsorgen ska använda sig av de möjligheter 12 kap. jordabalken (hyreslagen) erbjuder för att förhindra avhysningar. Denna möjlighet ska individ- och familjeomsorgen förhålla sig aktivt till.

Vid hyresskulder bör individ- och familjeomsorgen utreda möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd för att undanröja avhysningshotet. I de fall störningar är orsak till uppsägning har individ- och familjeomsorgen däremot inte samma möjlighet att ge ekonomiskt bistånd för att återvinna bostaden, utan då är det upp till hyresvärden att gå med på en uppgörelse med hyresgästen.

När hyresgästen har delgivits uppsägningen på grund av obetald hyra inträder återvinningsfristen på tre veckor. Hyresgästen får inte skiljas från sin lägenhet om hyran betalas inom tre veckor från det att hyresgästen delgetts underrättelse eller om individ- och familjeomsorgen inom treveckorsfristen skriftligen i ett rekommenderat brev meddelat hyresvärden att de åtar sig betalningsansvaret för hyran. Efter att återvinningsfristen gått ut är det upp till hyresvärden att bestämma om hyresgästen får tillbaka hyresrätten och därmed får bo kvar i bostaden även om skulden regleras.

Individ- och familjeomsorgen ansvarar för att utarbeta en handlingsplan tillsammans med hushållet i syfte att råda bot på missförhållandena som gör att hyresrätten riskerar att gå förlorad. Det är angeläget att utreda behovet av ett aktivt stöd kopplat till boendet från socialtjänsten. Stödet kan till exempel bestå av hjälp att upprätta en avbetalningsplan med hyresvärden, ekonomiskt bistånd till hushåll med försörjningsproblem, förmedling av egna medel, hjälp att säkerställa hyresinbetalning, omvandling av hyreskontrakt till korttidskontrakt eller kommunalt kontrakt, boendestöd, hemtjänst eller stöd från vräkningsförebyggande team. En sådan handlingsplan bör som huvudregel kunna accepteras av hyresvärden och därmed kunna avvärja uppsägningen. Handlingsplaner ska utvärderas i slutet av angiven överenskommen planperiod.

Göteborgs Stad

Stadsledningskontoret

Central Samverkansgrupp
(CSG-Tema)

Protokoll 18/21
Sammanträdesdatum
2021-10-21

Dnr 0284/21

Utdrag ur protokoll:

§ 5 Samverkan före beslut

- a) Riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar dnr 0727/21 Handling utsänd 2021-10-14
Britta Timan och Lisa Flöhr Jacobsson föredrar ärendet. Ärendet har varit ute på remiss och samtliga instanser tillstyrker förslagen för revidering.

Saco vill ha till protokollet att de känner en oro för att kan komma att innebära ökad belastning som kräver ökade resurser till verksamheterna, och därför inte kan göras inom ordinarie budget

Vision Ställer sig bakom Saco uttalande och känner en oro för ökad arbetsbelastning och en försämrad arbetsmiljö för medarbetarna. Vision framhåller också vikten av att man riskbedömer nya arbetssätt.

Samverkan är därmed fullgjord i enighet

Presentationen biläggs protokollet

Vid protokollet

.....
Anna Wilsson

Protokollet justeras

.....
Eva Hessman, Arbetsgivaren

.....
Sandy Westergren, Kommunal

.....
Johanna Morgensterns, Saco
(tom punkt 7a samt 7c)

.....
Anne Häggendahl, TCO

Kristofer Astemo, Saco (from punkt 7b, ej 7c)

Göteborgs
Stad

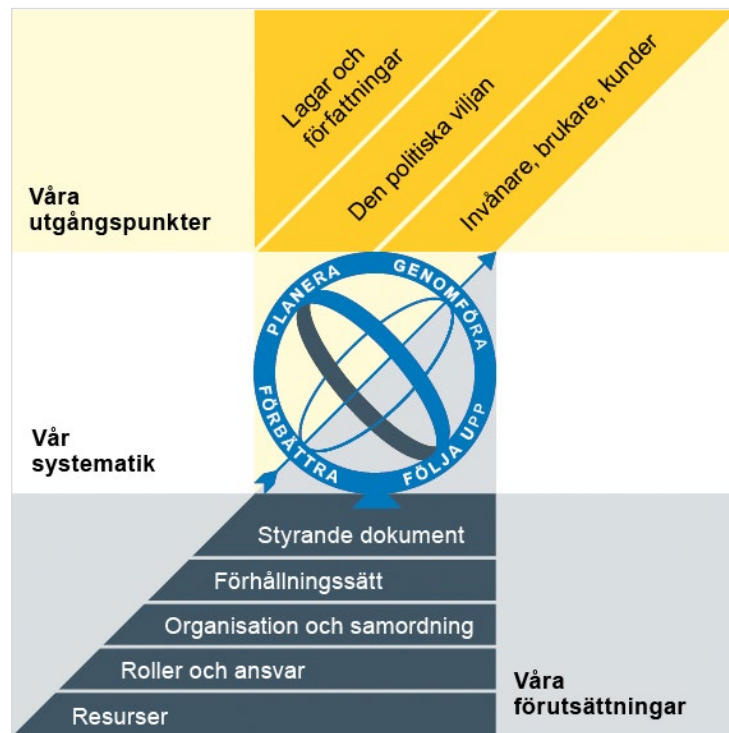
Göteborgs stads riktlinje för att förbygga avhysningar av hushåll med barn

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrssystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

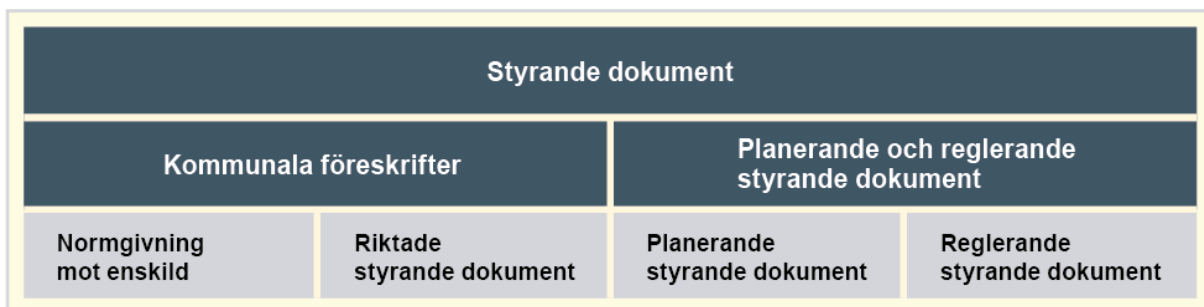

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs stads riktlinje för att förbygga avhysningar av hushåll med barn			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadsdelsnämnder, Fastighetskontoret och samtliga bolag i Förvaltnings AB Framtiden	Diarienummer: 0983/10	Datum och paragraf för beslutet: 2012-11-08 §19
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: Kommunfullmäktige 2019-05-23 §10, dnr 0110/18	Dokumentansvarig: Avdelningschef IFO, FH och folkhälsa
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje.....	3
Vem omfattas av riktlinjen	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödjande dokument	3
Riktlinje	4
Bakgrund.....	4

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med riktlinjen är att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende.

Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjer är gemensamt för stadsdelsnämnderna i Göteborg, Fastighetskontoret, de bostadsbolag som ingår i Förvaltnings AB Framtiden och övriga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad som tillhandahåller bostadslägenheter.

Bakgrund

Regeringen och Kommunfullmäktige i Göteborg har tydligt uttalat en ambition att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende. Det finns en bred förankring för att i praktiken åstadkomma ett förändrat förhållningssätt i syfte att motverka avhysningar av barnfamiljer.

Lagbestämmelser

Socialtjänstlagen (2001:453)

12 kap. jordabalken, hyreslagen (1970:994)

Offentlighet och sekretesslagen (2009:400)

Koppling till andra styrande dokument

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (FN:s barnkonvention),
Göteborgs stads riktlinjer för individuellt ekonomiskt bistånd, KF
Göteborgs stads riktlinjer för bistånd till boende, KF
Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relationer, KF
Handläggning av individuellt stöd till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning med behov av insats enligt LSS och bistånd enligt SoL - vägledning,
Göteborgs strategi och plan mot hemlöshet

Stödjande dokument

Avsiktsförklaring för anskaffning av bostäder i Göteborg. Avsiktsförklaringen tydliggör bostadsmarknadens parter samarbete för att minska hemlösheten i Göteborg.

Stadsdelarnas egna rutiner finns tillgängliga.

Riktlinje

Bakgrund

Både regeringen och Kommunfullmäktige i Göteborg har tydligt uttalat en ambition att förhindra att barnfamiljer vräks från sitt boende. Det finns en bred politisk förankring för att i praktiken åstadkomma ett förändrat förhållningssätt i syfte att motverka avhysningar av barnfamiljer.

Skrivningarna syftar till att ange tydliga strategier och samverkansförutsättningar för att avhysningar av barnfamiljer inte ska behöva bli aktuella. Det är genom ett långsiktigt förebyggande arbetssätt, från såväl de kommunala bostadsbolagens som stadsdelsnämndernas sida, som antalet barn som drabbas av avhysning ska minska. Detta preventiva arbete måste alltså inledas långt innan en uppsägning av hyresavtalet kan ske.

Detta förslag till riktlinjer är gemensamt för stadsdelsnämnderna i Göteborg, Fastighetskontoret, de bostadsbolag som ingår i Förvaltnings AB Framtiden och övriga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad som tillhandahåller bostadslägenheter. Riktlinjerna grundas på bestämmelser i Socialtjänstlagen, Jordabalken 12 kap (Hyreslagen) och på det Samverkansavtal från februari 2019 som slutits mellan Göteborgs Stad och bostadsmarknadens parter.

Förhoppningarna är att riktlinjerna även ska komma att omfatta övriga aktörer på bostadsmarknaden i Göteborg.

Riktlinjer för ansvarsfördelning

Genom denna riktlinje manifesteras ett gemensamt uppdrag till både stadsdelsnämnderna och de kommunala bostadsbolagen att arbeta förebyggande för att förhindra avhysningar av barnfamiljer från deras bostadslägenheter. Den gemensamma ambition som kommer till uttryck är förankrad hos Ledningsgruppen för bostadsförsörjning för särskilda grupper i Göteborgs Stad.

Gemensamt ansvar socialnämnden och bostadsbolagen för att

- utveckla ett aktivt förebyggande och uppsökande arbete till de hushåll med barn som försummat sin hyresinbetalning eller agerar störande för sin omgivning.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att:

- i sin verksamhet främja den enskildes rätt till bostad (SoL 3 kap 2 §).
- skapa en tydlig ingång till socialtjänsten genom att ha en aktuell kontaktpunkt i boendefrågor.
- utveckla praktiska verktyg för att säkerställa en fungerande samverkan internt i förvaltningen och med hyresvärdarna.
- använda sig av de möjligheter 12 kap. jordabalken (hyreslagen) erbjuder för att förhindra avhysningar.
- utveckla metoder för att bättre bedöma klientens förmåga att planera sin ekonomi
- överväga behovet av insatser i form av direkt stöd i boendet.
- regelmässigt informera om och förmedla kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivning för föräldrar som upprepade gånger ansöker om bistånd tillhyresskulder.

- bedöma huruvida upprepade hyresförsummelse är att ses som en indikator på att ett barn riskerar att få sina grundläggande behov av trygghet inskränkta och därvid utreda barnets behov av stöd och skydd.
- beslut som rör ett barns mest grundläggande behov föregås av att barnet regelmässigt har erbjudits en möjlighet att få göra sin röst hörd i utredningen.

De kommunala hyresvärdarna ansvarar för att:

- informera socialnämnden i ett tidigt skede om hyresförsummelse (senast efter två månaders hyresskuld eller upprepade försenade hyresinbetalningar), oavsett om det leder till uppsägning av hyresrätten eller inte.
- underrättelse sker till socialnämnden i alla situationer där en uppsägning av hyresrätten för en barnfamilj riskerar att inträffa.

Om en hyresvärd vill underrätta socialtjänsten om att avhysning ska ske alternativt kan ske på grund av olovlig andrahandsuthyrning behöver hyresvärden eller dess representant inhämta ett samtycke från den enskilde alternativt göra en sekretessprövning i varje enskilt fall. Det saknas lagligt stöd att regelmässigt lämna sådan underrättelse från hyresvärd till socialtjänsten.

Gemensamt uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet

Stadsdelsnämnderna och de kommunala hyresvärdarna i Göteborg har genom denna riktlinje ett tydligt gemensamt uppdrag att förhindra vräkningar av barnfamiljer.

Båda parter har att agera med beaktande av vad som stadgas i FN:s barnkonvention:

- Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till en god hälsa och utveckling beaktas?
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka en mening?
- Har särskilda hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionshindrade barns och ungdomars behov?

Antalet avhysningar av barnfamiljer från de kommunala hyresvärdarna är begränsade men det är angeläget att med gemensamma ansträngningar minska antalet drabbade barn till ett absolut minimum. Det förekommer sällan att barnfamiljer vräks enbart pga. av hyresskulder eller upprepade sena inbetalningar från de kommunala hyresvärdarna. I flertalet av de fall som går till avhysning är problematiken betydligt mer komplicerad. Det är i just dessa ärenden som ett förebyggande förhållningssätt ska präglade arbetet, såväl inom socialtjänsten som inom bostadsbolagen.

Underrättelseskyldigheten från hyresvärden till socialnämnden är reglerad i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Ambitionen i Göteborg går längre än det strikt lagstadgade. Därför ska Stadsdelsnämnden, oavsett lagstadgad skyldighet, underrättas vid upprepade misskötsamhet med hyran.

Ett gemensamt uppdrag att förhindra avhysningar av barnfamiljer förutsätter en gemensam ambition att utveckla en fungerande samverkan i det vräkningsförebyggande arbetet. Det ska finnas enkla kommunikationsvägar inom och

mellan organisationerna, som bidrar till att stärka det ömsesidiga förtroendet. Det åvilar samtliga parter att delta vid de samverkansmöten som anordnas för att förebygga en uppsägning av en hyresgäst. En bärande utgångspunkt är att samverkan aldrig ska ske ”över den enskildes huvud”.

För att underlätta socialtjänstens förebyggande och uppsökande arbete bör kontaktpersonerna från respektive organisation göra gemensamt hembesök till de aktuella familjerna för att därigenom uppmärksamma problematiken i ett tidigt skede.

Stadsdelsnämndernas uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet:

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlagen förebygga att personer som riskerar att avhysas inte förlorar sin bostad samt bistå vederbörande om så ändå skulle ske. Detta innebär inte att socialtjänsten har skyldighet att tillhandahålla bostäder till alla bostadslösa, men däremot att försöka förhindra att människor förlorar ett existerande boende, särskilt när det gäller familjer med barn.

Det vräkningsförebyggande arbetet enligt denna riktlinje handlar i sin förlängning om att förhindra ökad bostadslöshet i staden, eftersom de hushåll som riskerar avhysning faktiskt har ett eget boende som bör räddas. Genom att bidra till att minska antalet vräkningar av barnfamiljer kommer staden kunna begränsa antalet dyra boendelösningar på längre sikt.

Ur ett barnperspektiv innebär uppdraget att förbättra den psykosociala uppväxtmiljön för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

Stadsdelsförvaltningarna kan inte på egen hand lösa alla de problem som ligger inbäddade i ett ärende som rör avhysning av en barnfamilj. Ett förebyggande arbete förutsätter att flera aktörer samverkar till att finna trovärdiga lösningar. Däremot har socialtjänsten en nyckelroll för att säkerställa att alla nödvändiga samarbetsparter mobiliseras. Dessa samarbetsparter finns både internt inom stadsdelsförvaltningarna och externt i form av hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten m.fl.

För att skapa en tydlig ingång till socialtjänsten ska varje stadsdelsförvaltning utse en kontaktperson för boendefrågor som övriga samverkansparter har tillgång till. Denna kontaktperson ska bland annat ha uppdraget att säkerställa att det förebyggande arbetssättet utvecklas och att samverkanskontakterna internt och externt fungerar utan störningar.

Socialtjänsten ska agera aktivt i det vräkningsförebyggande uppdraget och härigenom minska tendensen att arbeta utifrån akuta lägen och under hög tidspress. Det innebär bl.a. att socialtjänsten ska ta ställning till varje underrättelse om hyresskuld eller störande som kommer från hyresvärdarna. Enligt Hyreslagen ges socialnämnden möjligheter att förhindra en förestående uppsägning av hyresrätten, t.ex. genom att göra en utfästelse om att garantera en uppkommen hyresskuld om tidsbrist i utredningen kring bistånd har uppstått.

Denna möjlighet ska socialnämnden förhålla sig aktivt till och arbeta utifrån aktualitetsprincipen i Socialtjänstlagen.

För att bättre kunna bedöma vilka insatser som socialtjänsten bör erbjuda till enskilda hushåll bör verksamheten utveckla metoder för att bättre bedöma klientens förmåga att planera sin ekonomi och kunna erbjuda adekvata insatser i syfte att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Som regel bör socialtjänsten informera och förmedla kontakt med budget- och skuldrådgivning i kommunen till föräldrar som upprepade gånger ansöker om bistånd till hyresskulder. I alltför många fall hanteras ärenden kring hyresskulder och avhysningshot enbart utifrån ett perspektiv av ekonomiskt bistånd. För att säkerställa att dessa ärenden behandlas utifrån ett socialt helhetsperspektiv är det angeläget att inkludera ett barnperspektiv i bedömningarna. Därför ska socialtjänsten som huvudregel också bedöma huruvida upprepade hyresförsummelser är att ses som en indikator på att ett barn riskerar att få sina grundläggande behov av trygghet inskränkta. I så fall har socialtjänsten skyldighet att utreda barnets behov av stöd och skydd. Alla beslut inom socialtjänsten som rör ett barns mest grundläggande behov bör föregås av att barnet regelmässigt har erbjudits en möjlighet att få göra sin röst hörd i utredningen.

Socialtjänsten har ansvar att utarbeta en trovärdig handlingsplan tillsammans med familjen i syfte att råda bot på missförhållandena som gör att hyresrätten riskerar att gå förlorad. Det är angeläget att utreda behovet av ett aktivt stöd i boendet från socialtjänsten. En sådan genomarbetad handlingsplan bör som huvudregel kunna accepteras av hyresvärden och därmed kunna avvärja uppsägningen. Handlingsplaner ska utvärderas i slutet av angiven överenskommen planperiod.

De kommunala hyresvärdarnas uppdrag i det vräkningsförebyggande arbetet: Samtliga kommunala bostadsbolag inom Framtiden koncernen och övriga kommunala uthyrare av hyresbostäder omfattas av denna riktlinje för det vräkningsförebyggande arbetet i staden.

De kommunala hyresvärdarna ska informera sina hyresgäster om deras ansvar enligt Hyreslagens regler, inkluderande såväl skyldigheter som rättigheter och vilka försummelser som kan vara grund för avhysning. Det är angeläget att ta hänsyn till att dessa regler inte är kända av alla.

En viktig faktor för att kunna minska antalet avhysningar av barnfamiljer är att socialtjänsten i stadsdelen där lägenheten är belägen, informeras i ett tidigt skede om hyresförsummelser (senast efter två månaders hyresskuld) eller vid upprepade försenade hyresinbetalningar, oavsett om dessa leder till uppsägning av hyresrätten eller inte.

Om en hyresvärd vill underrätta socialtjänsten om att avhysning ska ske alternativt kan ske på grund av olovlig andrahandsuthyrning behöver hyresvärden eller dess representant inhämta ett samtycke från den enskilde alternativt göra en sekretessprövning i varje enskilt fall. Det saknas lagligt stöd att regelmässigt lämna sådan underrättelse från hyresvärd till socialtjänsten.

Alla de alternativ som finns i Hyreslagen och Samarbetsavtalet och som syftar till att ge möjlighet till att bo kvar bör övervägas i arbetet. Det kan handla om att omvandla

tillsvidareavtal till korttidskontrakt under en begränsad period, eller att omvandla hyresavtalet till ett kvarboende med kommunalt kontrakt.

Uppföljning av denna riktlinje Den officiella statistiken om avhysning av barnfamiljer från Kronofogdemyndigheten ger inte en heltäckande bild av hur många barn som verkligen förlorar sin bostad. Kronofogden registrera enbart genomförda avhysningar, vilket innebär att hyresgäster som avflyttar före avhysningsdagen inte registreras. Statistiken omfattar enbart förstahandshyresgästen, varför en barnfamilj som hyr i andra hand inte heller ingår i statistiken.

Det är angeläget att inom Göteborgs Stad utveckla en gemensam kunskapsbas för att sammanställa resultatet av det vräkningsförebyggande arbetet. I detta arbete är det viktigt att arbeta utifrån en gemensam definition av vad som är en barnfamilj. Det innebär att bl.a. hushåll där det finns umgängesbarn ska omfattas av statistiken. Stadsdelsnämnderna och de kommunala hyresvärdarna ska föra löpande statistik över:

- antalet uppsägningar som lett till att hyresgästen flyttar från lägenheten.
- antalet verkställda avhysningar av hyresgäster, varav antalet barnfamiljer och berörda barn ska redovisas separat.

Dessa uppgifter ska sammanställas och redovisas i samband med årsrapporten till Kommunstyrelsen.

Göteborgs
Stad

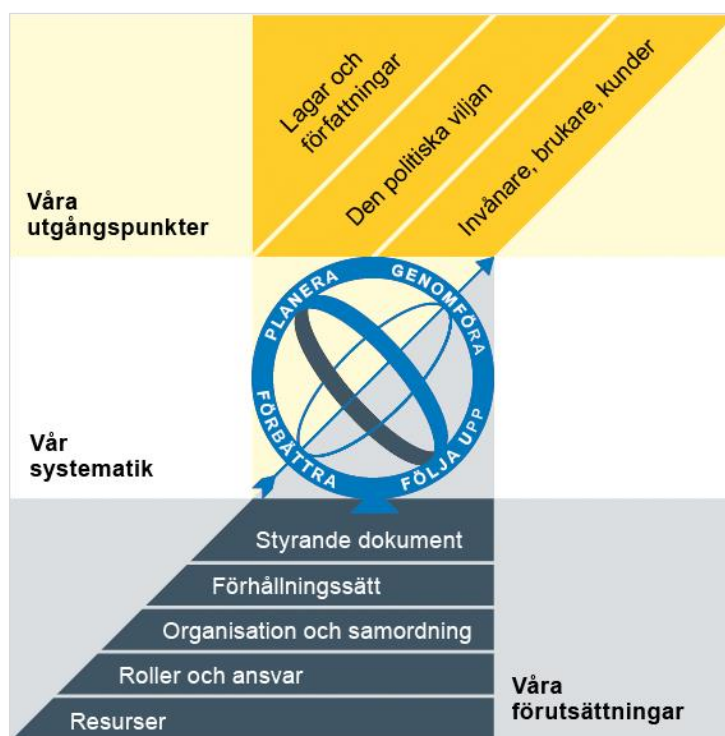
Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

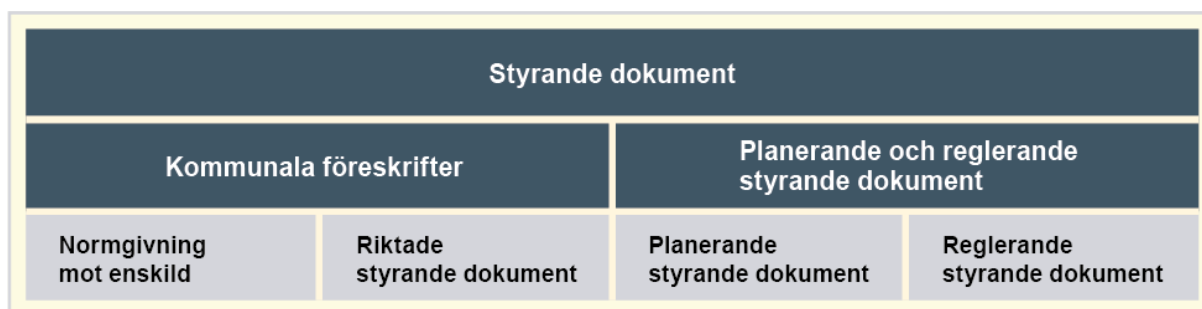

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar			
Beslutad av: kommunfullmäktige	Gäller för: [Text]	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: xxxx-xx-xx	Dokumentansvarig: Louise Odengard
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna riktlinje	3
Vem omfattas av riktlinjen.....	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	3
Koppling till andra styrande dokument.....	3
Stödande dokument.....	3
Riktlinje	4
Omfattning och inriktning	4
Barns rättigheter	4
Förebyggande arbete och insatser mot avhysningar.....	4
Gemensamt ansvar för allmänt förebyggande arbete	4
Nämnden för konsument- och medborgarservice	5
Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden.....	5
Förvaltnings AB Framtiden.....	5
Socialnämnderna med ansvar för individ- och familjeomsorg.....	6
Allmänt förebyggande arbete	6
Tydliga kontaktvägar och aktivt arbete.....	6
När barn berörs	6
Individ- och familjeomsorgens insatser för att undvika avhysning	7

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med riktlinjen är att förhindra avhysning av personer som bor i en bostad för vilken de har förstahandskontrakt.

Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjen omfattar socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, fastighetsnämnden, samtliga styrelser inom koncernen Förvaltnings AB Framtiden samt nämnden för konsument- och medborgarservice.

Bakgrund

Sedan 2012 finns av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer för att förebygga avhysning av hushåll med barn. Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16, § 24 om ny plan mot hemlöshet 2020–2022 där en av de beslutade åtgärderna är att ta fram riktlinjer som omfattar alla hushåll med förstahandskontrakt som riskerar att avhysas. Tidigare beslutade riktlinjer som berör vräkningsförebyggande arbete med barnfamiljer upphör i samband med att denna riktlinje börjar gälla. Innehållet i den tidigare riktlinjen är inarbetat i nu aktuell riktlinje för arbetet med att förebygga avhysningar.

Lagbestämmelser

Förvaltningslagen (2017:900)

Socialtjänstlagen (2001:453)

Jordabalken (1970:994), kapitel 12 ”hyreslagen”

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads plan mot hemlöshet 2020–2022

Göteborgs Stads riktlinjer för individuellt ekonomiskt bistånd

Göteborgs Stads riktlinjer för bistånd till boende

Göteborgs Stads riktlinjer mot våld i nära relationer

Göteborgs Stads program för bostadsförsörjning

Stödjande dokument

Avsiktsförklaring för anskaffning av bostäder i Göteborg

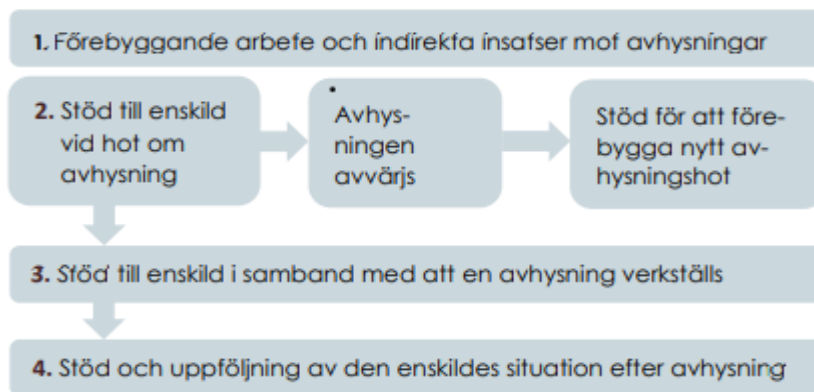
Socialstyrelsens vägledning, Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar

Riktlinje

Omfattning och inriktning

Riktlinjen beskriver ett gemensamt uppdrag att arbeta förebyggande för att förhindra avhysningar. Arbetet omfattar såväl allmänt förebyggande arbete mot avhysningar som stöd till enskilda vid ett hot om avhysning och syftar till att förhindra ökad bostadslöshet i staden. Ur ett barnperspektiv innebär uppdraget att förbättra den psykosociala uppväxtmiljön för de barn som annars hade tvingats in i en otrygg avhysningsprocess.

Stödet i samband med att förebygga och förhindra avhysningar från bostäder kan enligt Socialstyrelsen grovt delas in i fyra faser och inriktningen bör vara att socialtjänsten ska finnas med så tidigt som möjligt i processen. Denna riktlinje omfattar de två första stegen i Socialstyrelsens processbeskrivning nedan.

Källa: Socialstyrelsens vägledning "Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar"

Barns rättigheter

I arbetet med att förebygga avhysningar har samtliga parter skyldighet att beakta barns rättigheter utifrån lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. I arbetet med barnfamiljer måste hänsyn tas till barnets situation och nedanstående frågor kan ingå som en del i en barnkonsekvensanalys:

- Innebär beslutet att barns och ungas bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungas sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- Innebär beslutet att barns och ungas rätt till en god hälsa och utveckling beaktas?
- Har barn och unga fått möjlighet att uttrycka sin mening och blivit hörda?
- Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta barns och ungas behov?

Förebyggande arbete och insatser mot avhysningar

Gemensamt ansvar för allmänt förebyggande arbete

Samtliga berörda nämnder och styrelser har ett ansvar att arbeta förebyggande för att motverka att hushåll blir avhysta och att säkerställa en fungerande samverkan internt och

externt. Det ska finnas enkla kommunikationsvägar inom och mellan organisationerna och gemensamma rutiner för samarbete kring hyresgäster som inte betalar sin hyra eller stör sina grannar. Det åvilar samtliga parter att delta vid de samverkansmöten som anordnas för att förebygga uppsägning av en hyresgäst. Arbetet ska genomföras tillsammans med den enskilde. Även samverkan med andra berörda aktörer som exempelvis hälso- och sjukvården är viktig för att bidra till att förebygga avhysningar.

Nämnden för konsument- och medborgarservice

Nämnden för konsument- och medborgarservice ansvarar för stadens budget- och skuldrådgivning, vilken har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot avhysningar. Budget- och skuldrådgivningen syftar till att hjälpa personer med skulder att finna lösningar på sina ekonomiska problem och till att arbeta förebyggande för att motverka skuldsättning. Budget- och skuldrådgivare har också skyldighet att hjälpa personer med stora skulder att ansöka om skuldsanering samt ge annat stöd före, under och fram tills den skuldsaneringen är helt avslutad.

Nämnden ska agera aktivt i sitt uppdrag och bidra till ökad möjlighet för den enskilde att få behålla sitt hyreskontrakt.

Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden tillsammans med övriga socialnämnder bedriver genom sina verksamheter ett viktigt arbete för att förebygga avhysningar. Det finns ett flertal insatser som indirekt kan förebygga avhysning. Här avses insatser som i första hand är ämnade att tillgodose andra behov men som bidrar till att risken för hyresskulder och störningar minskar. Insatser som kan fungera förebyggande är till exempel boendestöd som kan hjälpa personer med missbruksproblem, funktionsnedsättningar eller en kombination av båda att hantera sådant i vardagen som är mer eller mindre relaterat till boendet. Boendestödet kan även uppmärksamma individers behov av god man eller förvaltare för att få hjälp att ansöka om insatsen missbruksvård.

Nämnderna har genom sina verksamheter ansvar för att upptäcka och agera på situationer för enskilda individer som i en förlängning kan leda till avhysning.

Nämnderna har också ansvar för att aktivt delta i samverkansmöten, för att vid behov kunna bevilja insatser som kan bidra till kvarboende för den enskilde.

Förvaltnings AB Framtiden

Bostadsbolagen inom Förvaltnings AB Framtiden ansvarar för att informera hyresgästerna om vilka rättigheter och skyldigheter som är förknippade med ett hyresavtal. De har också, tillsammans med Störningsjouren, ansvar för att ta en aktiv och tidig kontakt med hyresgäster som är sena med hyran eller stör sina grannar, och ge information om möjligheten att söka stöd från socialtjänsten.

Bolagen har ett ansvar att informera individ- och familjeomsorgen i ett tidigt skede om hyresförsummelse (senast efter två månaders hyresskuld eller upprepade försenade hyresinbetalningar) eller vid upprepade störningar oavsett om det leder till uppsägning av hyresrätten eller inte. Som ett led i ett aktivt uppsökande arbete ska representant från fastighetsägaren efter samtycke från hyresgästen samverka med hyresgäst och individ- och familjeomsorgen för att hitta gemensamma lösningar på problemet. Ambitionen är att

hyresvärdarna tillsammans med individ- och familjeomsorgen gör gemensamma hembesök hos hyresgäster som har en hyresskuld eller har stört omgivningen.

Alla de alternativ som finns i Hyreslagen och Samarbetsavtalet och som syftar till att ge möjlighet till att bo kvar bör övervägas i arbetet. Det kan handla om att omvandla tillsvidareavtal till korttidskontrakt under en begränsad period, eller att omvandla hyresavtalet till ett kvarboende med ett tidsbegränsat kommunalt kontrakt.

Socialnämnderna med ansvar för individ- och familjeomsorg

Allmänt förebyggande arbete

Både självförsörjande hushåll och hushåll som har försörjningsstöd kan vara i riskzonen för att få en hyresskuld som kan leda till avhysning. Socialnämnderna bör i förebyggande syfte och i samråd med den sökande hitta olika lösningar, till exempel att den sökande betalar hyran via autogiro eller får tillgång till hushållsekonomisk rådgivning. Individ- och familjeomsorgen ska regelmässigt informera om och förmedla kontakt med budget- och skuldrådgivning för hushåll som ansöker om bistånd till hyresskulder eller av annan anledning kan vara i behov av sådant stöd.

Tydliga kontaktvägar och aktivt arbete

Individ- och familjeomsorgen ska ha en tydlig kontaktväg in i verksamheten för hyresvärdar som vill informera om hushåll som riskerar avhysning. En samordningsfunktion ska finnas som samordnar nämndens arbete och som kan nås av samverkansparter.

När individ- och familjeomsorgen får underrättelse från hyresvärderna om uppsägningar på grund av obetald hyra, alternativt meddelande om störningar eller vanvård etc. ska individ- och familjeomsorgen agera skyndsamt. I vissa fall tar hyresvärderna kontakt med individ- och familjeomsorgen gällande en hyresgäst redan innan en formell underrättelse om uppsägning eller störning skickas till individ- och familjeomsorgen. Även sådan information behöver beaktas och tas ställning till.

Enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen är socialtjänsten skyldig att utan dröjsmål inleda utredning om vad som kommit till socialtjänstens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd från socialtjänsten. En utredning kan dock som huvudregel inte inledas mot en vuxen persons vilja, t.ex. om hyresgästen håller sig undan eller inte kan motiveras till att ha kontakt med socialtjänsten. Däremot kan socialtjänsten bedriva ett aktivt uppsökande arbete för att försöka förmå personen att söka och ta emot hjälp.

Individ- och familjeomsorgen ska agera aktivt i arbetet med att förebygga avhysningar och ska härigenom minska tendensen att arbeta utifrån akuta lägen och under hög tidspress. Det innebär bland annat att individ- och familjeomsorgen ska ta ställning till varje underrättelse om hyresskuld eller störningar i boendet som kommer från hyresvärdarna.

När barn berörs

Att utsättas för en avhysning är en allvarlig situation för ett barn och kan i vissa fall vara en indikation på att föräldrarna kan brista i sin omsorg om barnet. Barnens situation kan därför behöva utredas närmare. När det gäller barn som kan vara i behov av skydd eller stöd har socialtjänsten ett långtgående utredningsansvar och sådan utredning kan genomföras oberoende av vårdnadshavarens inställning. Barnen har rätt att få komma till tals i frågor som rör dem, få information anpassad till ålder och mognad och har rätt att få

bli hörda. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

I avhysningsärenden där barn är berörda ska olika beslutsalternativ analyseras ur barnets perspektiv. Barnet har rätt till relevant information om vad som händer och ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör det. I samtal med barn kan socialtjänsten skaffa sig kunskap om hur barnet uppfattar situationen. Barnets bästa ska särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn

Individ- och familjeomsorgens insatser för att undvika avhysning

Individ- och familjeomsorgen har en nyckelroll för att säkerställa att alla nödvändiga samarbetsparter mobiliseras. Dessa samarbetsparter finns både internt och externt i form av hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten med flera. Individ- och familjeomsorgen ska använda sig av de möjligheter 12 kap. jordabalken (hyreslagen) erbjuder för att förhindra avhysningar. Denna möjlighet ska individ- och familjeomsorgen förhålla sig aktivt till.

Vid hyresskulder bör individ- och familjeomsorgen utreda möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd för att undanröja avhysningshotet. I de fall störningar är orsak till uppsägning har individ- och familjeomsorgen däremot inte samma möjlighet att ge ekonomiskt bistånd för att återvinna bostaden, utan då är det upp till hyresvärderna att godta en uppgörelse med hyresgästen.

När hyresgästen har delgivits uppsägningen på grund av obetald hyra inträder återvinningsfristen på tre veckor. Hyresgästen får inte skiljas från sin lägenhet om hyran betalas inom tre veckor från det att hyresgästen delgetts underrättelse eller om individ- och familjeomsorgen inom treveckorsfristen skriftligen i ett rekommenderat brev meddelat hyresvärderna att de åtar sig betalningsansvaret för hyran. Efter att återvinningsfristen gått ut är det upp till hyresvärderna att bestämma om hyresgästen får tillbaka hyresrätten och därmed får bo kvar i bostaden även om skulden regleras.

Individ- och familjeomsorgen ansvarar för att utarbeta en handlingsplan tillsammans med hushållet i syfte att råda bot på missförhållandena som gör att hyresrätten riskerar att gå förlorad. Det är angeläget att utreda behovet av ett aktivt stöd från socialtjänsten kopplat till boendet. Vissa av de personer som riskerar avhysning har komplexa behov och kan behöva omfattande stöd. Stödet kan till exempel bestå av hjälp att upprätta en avbetalningsplan med hyresvärderna, ekonomiskt bistånd till hushåll med försörjningsproblem, tillfällig förmedling av egna medel i avvaktan på till exempel tillsättning av god man, hjälp att säkerställa hyresinbetalning, missbruksbehandling, omvandling av hyreskontrakt till korttidskontrakt eller kommunalt kontrakt, boendestöd, hemtjänst eller stöd från vräkningsförebyggande team. En sådan handlingsplan bör som huvudregel kunna accepteras av hyresvärderna och därmed kunna avvärja uppsägningen. Handlingsplaner ska utvärderas i slutet av angiven överenskommen planperiod. Det är viktigt att det förebyggande arbetet inte enbart löser den akuta situationen utan också inriktas mot en långsiktigt hållbar lösning.